།༄༅། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། མ་དྷྱཱ་མ་ཀ་ཨ་བ་ཏཱ་ར་ནཱ་མ། བོད་སྐད་དུ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ།

the so-called entrance into the middle story is a tale from the indian language.

འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

homage to youthful manjusri.

།ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་རྣམས་ཐུབ་དབང་སྐྱེས། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འཁྲུངས་ཤིང་། །སྙིང་རྗེའི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་བློ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ།

the pratyekadbuddhas, the intermediate buddhas, are born from the sages. the buddhas arise from the bodhisattvas. the thoughts of compassion, the minds of nonduality, and the awakened mind are the cause of the sons of the victorious ones.

།གང་ཕྱིར་བརྩེ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཐོག་ཕུན་ཚོགས་འདིའི། །ས་བོན་དང་ནི་སྤེལ་ལ་ཆུ་འདྲ་ཡུན་རིང་དུ། །ལོངས་སྤྱོད་གནས་ལ་སྨིན་པ་ལྟ་བུར་འདོད་གྱུར་པ། །དེ་ཕྱིར་བདག་གིས་ཐོག་མར་སྙིང་རྗེ་བསྟོད་པར་བགྱི།

i will first praise compassion for those who long for a long time, like the seeds and water from the bountiful blossom of the victorious ones auspicious harvest.

།དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཞིང་། །བདག་གི་འདི་ཞེས་དངོས་ལ་ཆགས་སྐྱེད་པ། །ཟོ་ཆུན་འཕྱུན་ལྟར་རང་དབང་མེད་པ་ཡི། །འགྲོ་ལ་སྙིང་རྗེར་གྱུར་གང་དེ་ལ་འདུད།

first one becomes attached to the self as i am, and develops attachment to things as ones own. then one feels compassion for beings in a way that is unreliable, like an earthquake.

།འགྲོ་བ་གཡོ་བའི་ཆུ་ཡི་ནང་གི་ཟླ་བ་ལྟར། །གཡོ་དང་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་བ་ཡི། །རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་འདི་ཡི་སེམས་གང་འགྲོ་བ་རྣམས། །རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་ཕྱིར་སྙིང་རྗེའི་དབང་གྱུར་ཞིང་། །ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྨོན་པས་རབ་བསྔོས་དགའ་བ་ལ། །རབ་ཏུ་གནས་པ་དེ་ནི་དང་པོ་ཞེས་བྱའོ།

the minds of these children of the victorious ones have gained the power of compassion in order to liberate beings, and are joyfully dedicated through the aspiration of samantabhadra. this is called the first.

།དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ཡིས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའི་སྒྲ་ཉིད་ཀྱིས་བསྙད་དོ།

from then on, when he attained that state, the word bodhisattva was spoken.

།འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་སུའང་སྐྱེས་པ་སྟེ། །འདི་ནི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ཡིན།

he is born into the family of the tathagatas. he has abandoned all three fetters.

།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་དགའ་བ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་འཆང་ཞིང་། །འཇིག་རྟེན་ཁམས་བརྒྱ་ཀུན་ནས་གཡོ་བར་ནུས་པར་གྱུར་པའང་ཡིན།

bodhisattvas are endowed with supreme joy, and they can shake hundreds of worlds.

།ས་ནས་སར་གནོན་བྱེད་ཅིང་གོང་མར་རབ་ཏུ་འགྲོ་བར་འགྱུར།

traveling from place to place, they will reach the higher realms.

།དེ་ཚེ་འདི་ཡི་ངན་འགྲོའི་ལམ་རྣམས་མཐའ་དག་འགག་པར་འགྱུར།

at that time all the paths leading to the lower realms will cease.

།དེ་ཚེ་འདི་ཡི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཟད།

at that time, the level of ordinary beings is exhausted.

།འདི་ནི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་ཇི་ལྟ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན།

this is how the eight noble ones are taught.

།རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལྟ་དང་པོ་ལ་གནས་ཀྱང་། །ཐུབ་དབང་གསུང་སྐྱེས་དང་བཅས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི། །བསོད་ནམས་དག་གི་དབང་གིས་ཐམ་བྱས་རྣམ་པར་འཕེལ།

the pratyekadbuddhas and the lords of sages, even though they abide in the first view with the mind set on perfect awakening, are oppressed and flourish due to their merit.

།དེ་ནི་རིང་དུ་སོང་བར་བློ་ཡང་ལྷག་པར་འགྱུར།

their minds will be superior to those who are far away.

།དེ་ཚེ་དེ་ལ་རྫོགས་སངས་བྱང་ཆུབ་རྒྱུ། །དང་པོ་སྦྱིན་པ་ཉིད་ནི་ལྷག་པར་འགྱུར།

at that time, it is the cause of awakening to perfect buddhahood. first, generosity becomes superior.

།རང་ཤ་སྟེར་ལའང་གུས་པར་བྱས་པ་ཡིས། །སྣང་དུ་མི་རུང་དཔོག་པའི་རྒྱུར་ཡང་འགྱུར།

those who are devoted to giving their own flesh will be the cause of obtaining what is not appealing.

།སྐྱེ་བོ་འདི་ཀུན་བདེ་བ་མངོན་འདོད་ཅིང་། །མི་རྣམས་བདེ་བའང་ལོངས་སྤྱོད་མེད་མིན་ལ། །ལོངས་སྤྱོད་ཀྱང་ནི་སྦྱིན་ལས་འབྱུང་མཁྱེན་ནས། །ཐུབ་པས་དང་པོར་སྦྱིན་པའི་གཏམ་མཛད་དོ།

the sage first gave a discourse on generosity, knowing that all beings long for happiness and that even human beings have no sense of enjoyment.

།སྙིང་རྗེ་དམན་ཞིང་ཤིན་ཏུ་རྩུབ་སེམས་ཅན། །རང་དོན་ལྷུར་ལེན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་གང་། །དེ་དག་གི་ཡང་འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས། །སྡུག་བསྔལ་ཉེར་ཞིའི་རྒྱུར་གྱུར་སྦྱིན་ལས་འབྱུང་།

from generosity arise the desirable pleasures of those who are lacking in compassion, have a very rough mind, and are intent on their own welfare. they are the cause of the cessation of suffering.

།འདི་ཡང་སྦྱིན་པའི་སྐབས་ཀྱིས་ནམ་ཞིག་ཚེ། །འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་དང་འཕྲད་མྱུར་དུ་འཐོབ།

when will it be the time for generosity to swiftly accompany noble beings?

།དེ་ནས་སྲིད་རྒྱུན་ཡང་དག་བཅད་བྱས་ཏེ། །དེ་ཡི་རྒྱུ་ཅན་ཞི་བར་འགྲོ་བར་འགྱུར།

then, having cut off the continuum of existence, they will proceed to peace based on that cause.

།འགྲོ་ལ་ཕན་པར་དམ་བཅས་ཡིད་ཅན་རྣམས། །སྦྱིན་པས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་དགའ་བ་འཐོབ།

beings who have pledged to benefit beings will soon attain joy through generosity.

།གང་ཕྱིར་བརྩེ་བདག་བརྩེ་བདག་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་སྦྱིན་པའི་གཏམ་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན།

the discourse on generosity is supreme because it is not a loving and compassionate being.

།ཇི་ལྟར་བྱིན་ཞིག་ཅེས་སྒྲ་ཐོས་བསམས་ལས། །རྒྱལ་སྲས་བདེ་འབྱུང་དེ་ལྟར་ཐུབ་རྣམས་ལ། །ཞི་བར་ཞུགས་པས་བདེ་བ་བྱེད་མིན་ན།

just as the sons of the victorious ones are happy when they hear their voices being given, so it is not that those who practice peace bring them happiness.

།ཐམས་ཅད་བཏང་བས་ལྟ་ཞིག་སྨོས་ཅི་དགོས།

what need is there to mention giving up everything?

།ལུས་བཅད་སྟེར་ཞིང་བདག་གི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས། །གཞན་དག་རྣམས་ཀྱི་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི། །སྡུག་བསྔལ་རང་རིག་ཉིད་དུ་མཐོང་ནས་ནི།

when they see the self-manifest sufferings of others, such as the hells and so forth, caused by giving away their bodies and causing their own suffering,

།དེ་བཅད་བྱ་ཕྱིར་མྱུར་དུ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ།

in order to cut them off, you should swiftly muster diligence.

།སྦྱིན་པ་སྦྱིན་བྱ་ལེན་པོ་གཏོང་པོས་སྟོང་།

giving and receiving are empty of generosity.

།འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཞེས་བྱ།

this is called the transcendent perfection of the supramundane.

།གསུམ་པོ་དག་ལ་ཆགས་སྐྱེས་གྱུར་པས་དེ། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཅེས་བསྟན།

because one is attached to these three things, that is what is called the mundane perfection.

།དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱི་ཡིད་ལ་རབ་གནས་ཤིང་། །དམ་པའི་རྟེན་ལ་འོད་ཆགས་མཛེས་པ་རྙེད་གྱུར་པའི། །དགའ་བ་འདི་ནི་ནོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་ཇི་བཞིན་དུ།
།མུན་པ་སྟུག་པོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བསལ་ནས་རྒྱལ།

in this way, when the minds of the sons of the victorious ones are steadfast, they attain a sublime support that is radiant and beautiful, like a jewel or a water crystal, which clears away all darkness and brings them victory.

།དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོའོ།།

this concludes the first setting of the mind on enlightenment, the introduction to the middle way.

།།དེ་ཚུལ་ཕུན་ཚོགས་ཡོན་ཏན་དག་ལྡན་ཕྱིར།

since he is endowed with the qualities of prosperity and good fortune,

།རྨི་ལམ་དུ་ཡང་འཆལ་ཁྲིམས་དྲི་མ་སྤྱངས།

in dreams, they will be free from the stain of degenerate morality.

།ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་རྒྱུ་བ་དག་གྱུར་པས། །དམ་པའི་ལས་ལམ་བཅུ་ཆར་སོག་པར་བྱེད།

since the movements of body, speech, and mind are pure, they accumulate ten sublime courses of action.

།དགེ་བའི་ལམ་འདི་ལྟ་ཞིག་བཅུ་ཆར་ཡང་། །དེ་ལ་ཀླགས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་དག་པར་འགྱུར།

look at the ten virtuous paths, and they will be purified by reading them.

།སྟོན་ཀའི་ཟླ་ལྟར་རྟག་ཏུ་རྣམ་དག་དེ། །ཞི་འོད་ཆགས་པར་དེ་དག་གིས་རྣམ་མཛེས།

they are always pure like the autumn moon and adorned with peaceful light.

།གལ་ཏེ་དེ་ནི་ཁྲིམས་དག་རང་བཞིན་ལྟ། །དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་མི་འགྱུར།

if one gazes at the nature of ethical discipline, then that is not correct conduct.

།དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་རྟག་ཏུ་གསུམ་ཆར་ལའང་། །གཉིས་བློའི་རྒྱུ་བ་ཡང་དག་བྲལ་བར་འགྱུར།

thus, they will always be free from the movements of dualistic thoughts even in the three realms.

།སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་དག་ནི་འགྲོ་ངན་ནའང་། །སྐྱེ་བོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྐང་པ་ཉམས་ལ་འབྱུང་།

if, through generosity, enjoyments are bad destinies, they will arise for beings who have corrupted the bases of correct conduct.

།བསྐྱེད་བཅས་དངོས་འདུ་ཡོངས་སུ་ཟད་པས་ན། །ཕྱིན་ཆད་དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་མི་འགྱུར།

when the production and formation of material formations have ceased, then enjoyments will no longer arise in them.

།གང་ཚེ་རང་དབང་འཇུག་ཅིང་མཐུན་གནས་པ། །གལ་ཏེ་འདི་བདག་འཛིན་པར་མི་བྱེད་ན། །གཡང་སར་ལྷུང་བས་གཞན་དབང་འཇུག་འགྱུར་བ། །དེ་ལས་ཕྱི་ནས་གང་གིས་སློང་བར་འགྱུར།

if one does not cling to the self and remains in harmony with it, one will be controlled by falling into the abyss, which will later lead to rebirth.

།དེ་ཕྱིར་རྒྱལ་བས་སྦྱིན་པའི་གཏམ་མཛད་ནས། །ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེས་འགྲོའི་གཏམ་ཉིད་མཛད་པ་ཡིན།

therefore, when the victorious one gives a discourse on generosity, he speaks in accord with discipline.

།ཡོན་ཏན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞིང་དུ་རྣམ་འཕེལ་ན། །འབྲས་བུ་ཉེར་སྤྱོད་ཆད་པ་མེད་པར་འགྱུར།

if your qualities increase in the field of discipline, your enjoyments will be uninterrupted.

།སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་དང་གསུང་སྐྱེས་དང་། །རང་བྱང་ཆུབ་ལ་བདག་ཉིད་ངེས་རྣམས་དང་། །རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་ལེགས་པ་དང་། །མངོན་མཐོའི་རྒྱུ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་གཞན་མེད།

there are no ordinary beings or pratyekadbuddhas who have attained the state of a pratyekabuddha, nor any sons of the victorious ones who are destined for higher rebirth, nor anyone else who is motivated by discipline.

།ཇི་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་རོ་དང་ལྷན་ཅིག་དང་། །བཀྲ་ཤིས་ཟ་ནག་མ་དང་ལྷན་ཅིག་བཞིན། །དེ་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་དབང་བྱས་བདག་ཉིད་ཆེ། །དེ་འཆལ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་མི་འདོད།

just as a celestial fire is accompanied by an ocean-like flavor, and like a black-eyed antelope, so too do the great beings who have mastered discipline not take up residence with those who are ugly.

།གང་གིས་གང་ཞིག་གང་ལ་སྟོང་བྱེད་པ། །གསུམ་དུ་དམིགས་པ་ཡོད་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཞེས་བཤད།

it is taught that the transcendent perfection of the worldly is discipline when there is a perception of threefold objects whereby one can relinquish anything.

།གསུམ་ལ་ཆགས་པས་སྟོང་དེ་འཇིག་རྟེན་འདས།

they are devoid of attachment to the three, and transcend the world.

།རྒྱལ་སྲས་ཟླ་བ་ལས་བྱུང་སྲིད་མིན་སྲིད་པ་ཡི། །དཔལ་གྱུར་དྲི་མ་དང་བྲལ་དྲི་མ་མེད་འདི་ཡང་། །སྟོན་ཁའི་དུས་ཀྱི་ཟླ་བའི་འོད་ནི་ཇི་བཞིན་དུ། །འགྲོ་བའི་ཡིད་ཀྱི་གདུང་བ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན།

just like the stainless and immaculate moonlight of the autumn moon, which dispels the torments of the minds of beings, this moon-like son of the victorious ones emerges from existence. he is the lord of existence.

།དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་པའོ།།

this concludes the second setting of the mind on enlightenment, the introduction to the middle way.

།།ཤེས་བྱའི་བུད་ཤིང་མ་ལུས་སྲེག་པའི་མེའི། །འོད་འབྱུང་ཕྱིར་ན་ས་ནི་གསུམ་པ་འདི།

this third stage is the radiance of the fire that burns up the entire fuel of cognitive objects.

།འོད་བྱེད་པ་སྟེ་བདེ་གཤེགས་སྲས་པོ་ལ། །དེ་ཚེ་ཉི་ལྟར་ཟངས་འདྲའི་སྣང་བ་འབྱུང་།

for the bodhisattvas who are children of the sugata, light shines like copper from the sun.

།གལ་ཏེ་གནས་མིན་འཁྲུག་པ་འགའ་ཡིས་དེ་ཡི། །ལུས་ལས་ཤ་ནི་རུས་བཅས་ཡུན་རིང་དུ། །སྲང་རེ་རེ་ནས་བཅད་པར་གྱུར་ཀྱང་དེའི། །བཟོད་པ་གཅོད་པར་བྱེད་ལ་ལྷག་པར་སྐྱེ།

even if, for a long period of time, they were to cut away their flesh and blood from the bodies of those who are disturbed by what is impossible, their patience would be severed.

།བདག་མེད་མཐོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ། །གང་ཞིག་གང་གིས་གང་ཚེ་ཇི་ལྟར་གཅོད། །གང་ཕྱིར་ཆོས་ཀུན་དེ་ཡིས་གཟུགས་བརྙན་ལྟར། །མཐོང་བ་དེས་ཀྱང་དེ་ཡིས་བཟོད་པར་འགྱུར།

bodhisattvas who see selflessness will endure when they see the dharma as being like a reflection.

།གནོད་པ་བྱས་པས་གལ་ཏེ་དེར་བཀོན་ན། །དེ་ལ་བཀོན་པས་བྱས་ཟིན་ལྡོག་གམ་ཅི།

if they were led astray by someone who had done harm to them, how could they be prevented from doing so?

།དེ་ཕྱིར་དེར་བཀོན་རིགས་པར་འདིར་དོན་མེད།

it is for this reason that there is no true meaning in reciting the dharma.

།འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་དང་ནི་འགལ་བར་འགྱུར།

they will be in contradiction to the afterlife.

།སྔོན་བྱས་པ་ཡི་མི་དགེའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང་། །ཟད་པར་བྱེད་པར་བརྗོད་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ཀོ།

it is said to bring an end to the results of previous nonvirtuous actions.

།གཞན་ལ་གནོད་པ་དང་ནི་ཁྲོ་བས་སྡུག་བསྔལ་ཕྱིར། །ས་བོན་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟ་བུར་ན་འཕྲིད་པར་བྱེད།

in order to harm others and cause them suffering due to anger, how could one be led astray as a seed?

།གང་ཕྱིར་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ལ་ཁྲོས་པ་ཡིས། །སྦྱིན་དང་ཁྲིམས་བྱུང་དགེ་བ་བསྐལ་པ་བརྒྱར། །བསགས་པ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇོམས་དེ་ཡི་ཕྱིར།
།མི་བཟོད་ལས་གཞན་སྡིག་པ་ཡོད་མ་ཡིན།

because anger toward the children of the victorious ones destroys in an instant all generosity, discipline, and virtue accumulated over a hundred eons, there is no other evil than patience.

།མི་སྡུག་གཟུགས་སུ་བྱེད་ཅིང་དམ་པ་མིན་པར་བཀྲི། །ཚུལ་དང་ཚུལ་མིན་ཤེས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་འཕྲོག་བྱེད་ཅིང་། །མི་བཟོད་པ་ཡིས་མྱུར་དུ་ངན་འགྲོར་སྐྱུར་བར་བྱེད།

they assume a repulsive form and are led astray by ignoble beings. they steal the discernment of what is right and wrong, and with patience swiftly take rebirth in the lower realms.

།བཟོད་པས་བཤད་ཟིན་དང་འགལ་ཡོན་ཏན་རྣམས་བྱེད་དོ།

they cultivate qualities that are contradictory to the teachings given through patience.

།བཟོད་པས་མཛེས་ཤིང་སྐྱེ་བོ་དམ་པ་ལ། །ཕངས་དང་ལུགས་དང་ལུགས་མིན་ཤེས་པ་ལ། །མཁས་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་ཡི་འོག་ཏུ་ནི། །ལྷ་མིའི་སྐྱེ་དང་སྡིག་པ་ཟད་པར་འགྱུར།

through patience they will become beautiful, beloved by sublime beings, skilled in knowing how to conduct and how not to conduct themselves, and after that they will be born as gods or as non-virtuous beings.

།སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་ནི་རྒྱལ་སྲས་ཀྱིས། །ཁྲོ་དང་བཟོད་པའི་སྐྱོན་ཡོན་རིག་བྱས་ཏེ། །མི་བཟོད་སྤངས་ནས་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཡིས། །བསྔགས་པའི་བཟོད་པ་རྟག་ཏུ་མྱུར་བསྟེན་བྱ།

the pratyekadbuddhas and the sugatas should know the faults of anger and patience, and having abandoned their patience they should always rely upon the patience that is praised by noble beings.

།རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་བསྔོས་ཀྱང་། །གསུམ་དམིགས་ཡོད་ན་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའོ།

they dedicate this for the sake of the awakening of the perfect buddhas. if there is a perception of the three, that is mundane.

།དམིགས་པ་མེད་ན་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཞེས་བསྟན།

when there is no objective reference, the buddha teaches that this is the transcendent perfection that transcends the world.

།ས་དེར་རྒྱལ་སྲས་བསམ་གཏན་མངོན་ཤེས་དང་། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར།

they will attain the level of the sons of the victorious ones meditation, superknowledge, and the exhaustion of desire and anger.

།དེས་ཀྱང་རྟག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ནི། །འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་འཇོམས་པར་ནུས་པར་འགྱུར།

through it, one will always be able to conquer worldly attachment to pleasures.

།སྦྱིན་སོགས་ཆོས་གསུམ་དེ་དག་ཕལ་མོ་ཆེར། །བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཁྱིམ་པ་རྣམས་ལ་བསྔགས།

the tathagatas praise householders with the three points of generosity and so forth.

།བསོད་ནམས་ཞེས་བྱའི་ཚོགས་ཀྱང་དེ་དག་ཉིད། །སངས་རྒྱས་གཟུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྐུ་ཡི་རྒྱུ།

such is the accumulation of merit. it is the cause of the body that has the nature of a buddha.

།རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་ཉིམ་ལ་གནས་འོད་བྱེད་འདི། །རང་གཏོགས་མུན་རྣམས་དང་པོ་ཡང་དག་བསལ་བྱས་ནས། །འགྲོ་བའི་མུན་པ་རྣམ་པར་འཇོམས་པར་མངོན་པར་འདོད།

this sun-like heir of the victorious ones wishes to dispel the darkness of beings for the first time by eliminating their own darkness.

།ས་འདིར་ཤིན་ཏུ་རྣོ་བར་གྱུར་ཀྱང་ཁྲོ་མི་འགྱུར།

even though they are very sharp on this earth, they do not become angry.

།དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་པའོ།།

this concludes the third setting of the mind on enlightenment, the introduction to the middle way.

།།ཡོན་ཏན་མ་ལུས་བརྩོན་འགྲུས་རྗེས་འགྲོ་ཞིང་།

having gained all the qualities of diligence,

།བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་ཚོགས་ནི་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ།

accumulation of merit is the cause of duality.

།བརྩོན་འགྲུས་གང་དུ་འབར་བར་གྱུར་པ་ཡི། །ས་དེ་བཞི་པ་འོད་ནི་འཕྲོ་བའོ།

the stage where diligence blazes is the fourth luminous stage.

།དེར་ནི་བདེར་གཤེགས་སྲས་ལ་རྫོགས་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ལྷག་བསྒོམས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི། །སྣང་བ་ཟངས་ཀྱི་འོད་པས་ལྷག་འབྱུང་ཞིང་།
།རང་དུ་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་ཡོངས་སུ་ཟད།

when the sugatas offspring perfectly cultivate the supreme factor of awakening, they will have a brilliance that is more exalted than copper light, and their involvement with extremist views will be exhausted.

།དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་བཞི་པའོ།།

this concludes the fourth setting of the mind on enlightenment, the introduction to the middle way.

།།བདག་ཉིད་ཆེ་དེ་བདུད་རྣམས་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་། །སྦྱང་དཀའི་ས་ལ་ཕམ་པར་ནུས་མ་ཡིན།

this great being is difficult for all maras to purify and cannot defeat the earth.

།བསམ་གཏན་ལྷག་ཅིང་བློ་བཟང་བདེན་རང་བཞིན།

their concentration is superior, their minds are excellent, and their nature is truth.

།ཞིབ་མོ་རྟོགས་ལ་འང་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་འཐོབ།

they will become highly skilled in understanding what is profound.

།དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྔ་པའོ།།

this concludes the fifth chapter, on engendering the mind of awakening in the middle way.

།།མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་མཉམ་བཞག་སེམས་གནས་ཏེ།

with a focused mind that is directed inwardly,

།རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལ་མངོན་ཕྱོགས་ཤིང་། །འཇིག་རྟེན་འབྱུང་བའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་དེ། །ཤེས་རབ་གནས་པས་འགོག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར།

those who turn to the qualities of perfect buddhahood and see the reality of the appearance of the world will attain cessation through adhering to insight.

།ཇི་ལྟར་ལོང་བའི་ཚོགས་ཀུན་བདེ་བླག་ཏུ། །མིག་ལྡན་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གིས་འདོད་པ་ཡི། །ཡུལ་དུ་འཁྲིད་པ་དེ་བཞིན་འདིར་ཡང་བློས།
།མིག་ཉམས་ཡོན་ཏན་བླངས་ཏེ་རྒྱལ་ཉིད་འགྲོ། །ཇི་ལྟར་དེ་ཡིས་ཆོས་ཟབ་ཆོས་རྟོགས་པ། །ལུང་དང་གཞན་ཡང་རིགས་པས་ཡིན་པས་ན།
།དེ་ལྟར་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་གཞུང་ལུགས་ལས། །ཇི་ལྟར་གནས་པའི་ལུགས་བཞིན་བརྗོད་པར་བྱ།

just as all the beings in the crowd of blind people, with their eyes free of craving, are swiftly transported to a desirable place, so too will those who have lost their minds take up the qualities and go on to become victorious ones when they understand the profound dharma according to the scriptures of noble enlightenment.

།སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དུས་ནའང་སྟོང་པ་ཉིད་ཐོས་ནས། །ནང་དུ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་།

in the time of ordinary beings, when they hear of emptiness, they experience inner joy again and again.

།རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལས་བྱུང་མཆི་མས་མིག་བརླན་ཞིང་། །ལུས་ཀྱི་བ་སྤུ་ལྡང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བློ་ཡི་ས་བོན་ཡོད།

their eyes are moist with tears born from joy, and their body hairs grow. they possess the seed of the perfect buddhas mind.

།དེ་ཉིད་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་སྣོད་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ།

that is the receptacle for teaching.

།དེ་ལ་དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པ་བསྟན་པར་བྱ།

i will teach on the ultimate truth.

།དེ་ལ་དེ་ཡི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་།

the qualities that follow will arise in them.

།རྟག་ཏུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་བླངས་ནས་གནས་པར་འགྱུར།

they will always adopt correct conduct and maintain it.

།སྦྱིན་པ་གཏོང་བར་འགྱུར་ཞིང་སྙིང་རྗེ་སྟེན་པར་བྱེད།

they give gifts and rely on compassion.

།བཟོད་པ་སྒོམ་བྱེད་དེ་ཡི་དགེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ། །འགྲོ་བ་དགྲོལ་བར་བྱ་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བྱེད་ཅིང་། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་གུས་པར་བྱེད།

those who meditate on patience dedicate their virtue to awakening in order to liberate beings, and they pay respect to the perfect bodhisattvas.

།ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པའི་སྐྱེ་བོས་ནི། །རིམ་གྱིས་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ནི་འཐོབ་འགྱུར་བས། །དེ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བས་ལམ་འདི་མཉན་པར་གྱིས།

beings who are skilled in the profound and vast will gradually attain the level of joy, so listen to this path with interest.

།དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་གཞན་དག་ལས་ལྟ་ག་ལ་ཞིག །གཉིས་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་པར་ནི་ག་ལ་ཡོད།

if that itself does not arise from it, how could it come about from anything else? its neither of them nor is it without a cause.

།དེ་ནི་དེ་ལས་འབྱུང་ན་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།

if they arise from it, there will be no good qualities whatsoever.

།སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་སླར་ཡང་སྐྱེ་བར་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ཉིད།

when they are born, it is inappropriate for them to be reborn again.

།སྐྱེས་ཟིན་སླར་ཡང་སྐྱེ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་འགྱུར་ན་ནི། །མྱུ་གུ་ལ་སོགས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འདིར་རྙེད་མི་འགྱུར་ཞིང་། །ས་བོན་སྲིད་མཐར་ཐུག་པར་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར།

if they conceptualize that when they are born they will again be born, then they will not find the arising of sprouts and so forth in this world. instead, the seed will grow until it reaches the end of existence.

།ཇི་ལྟར་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་རྣམ་པར་འཇིག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར།

how could it cause them to perish?

།བྱེད་རྒྱུ་ས་བོན་གྱི་ལས་ཐ་དད་མྱུ་གུའི་དབྱིབས་དང་ནི། །ཁ་དོག་རོ་ནུས་སྨིན་པའི་ཐ་དད་ཁྱོད་ལ་མེད་པར་འགྱུར།

there will be no difference between the karmic activity of the seed and the characteristics of the sprout, color, flavor, or fruition.

།གལ་ཏེ་སྔར་གྱི་བདག་གི་དངོས་པོ་བསལ་ནས་དེ་ལས་གཞན། །ངོ་བོར་འགྱུར་ན་དེ་ཚེ་དེ་ཡི་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་འགྱུར།

if one were to eliminate ones own prior existence and then change into something else, how could that ultimate reality come about?

།གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ས་བོན་མྱུ་གུ་འདིར་གཞན་མ་ཡིན་ན། །ས་བོན་བཞིན་དུ་མྱུ་གུ་ཞེས་བྱ་དེ་གཟུང་མེད་པའམ།

if your seed is no other seed, like a seed, it cannot be grasped.

།ཡང་ན་དེ་དག་གཅིག་པས་ཇི་ལྟར་མྱུ་གུ་འདི་བཞིན་དུ། །དེ་ཡང་གཟུང་དུ་ཡོད་འགྱུར་དེ་ཕྱིར་འདི་ནི་ཁས་མི་བླང་།

or, since they are the same, just as a sprout can be grasped, it cannot be claimed.

།གང་ཕྱིར་རྒྱུ་ཞིག་ན་ཡང་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །དེ་དག་གཅིག་པ་ཡིན་ཞེས་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན།

the world does not believe that they are one, because when their cause is gone they see its results.

།དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་བདག་ལས་འབྱུང་ཞེས་རབ་ཏུ་བརྟགས་པ་འདི། །དེ་ཉིད་དང་ནི་འཇིག་རྟེན་དུ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།

therefore, the imputation of things arising from oneself is inappropriate in worldly contexts.

།བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་བསྐྱེད་པར་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་དང་། །ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་ཡང་གཅིག་ཉིད་འགྱུར་ན་དེ་དག་ནི། །གཅིག་ཉིད་མ་ཡིན་པས་ན་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་བླང་བར།
།བྱ་མིན་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་ཉེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཕྱིར་རོ།

if you claim to be born from a self, then that which is to be produced, the creator of something, the agent of action, and the actor of action will all be one. since they do not belong to one, they should be rejected as arising from their own. this makes them fall into the flaws of what has been extensively explained.

།གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་གལ་ཏེ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་ནི། །འོན་མེ་ལྕེ་ལས་ཀྱང་མུན་པ་འཐུག་པོ་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར།
།སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་མ་ལུས་ལ་ཡང་གཞན་ཉིད་མཚུངས།

if something else were to arise based on something else, then fire would produce a thick darkness, and everything would arise from something else. this is not the case for anything else.

།རབ་ཏུ་བྱ་བར་នུས་པ་དེ་ཕྱིར་འབྲས་བུར་ངེས་བརྗོད་ཅིང་། །གང་ཞིག་དེ་སྐྱེད་ནུས་པ་དེ་ནི་གཞན་ནའང་རྒྱུ་ཡིན་ལ། །རྒྱུད་གཅིག་གཏོགས་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་ཡི་ཕྱིར།
།སཱ་ལུའི་མྱུ་གུ་ནས་ལ་སོགས་ལས་དེ་ལྟ་མིན་ཞེ་ན། །ཇི་ལྟར་ནས་དང་གེ་སར་དང་ནི་ཀིང་ཤུ་ཀ་ལ་སོགས། །སཱ་ལུའི་མྱུ་གུའི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པར་འདོད་མིན་ནུས་ལྡན་མིན།
།རྒྱུད་གཅིག་ཁོངས་སུ་གཏོགས་མིན་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ཉིད་དེ་བཞིན།

if one were to say that the sprout of a grain of rice is not produced from barley, saffron, nightshade, and so on, just as it does not have the capacity to grow into a single seed-the fruit is said to be indeterminate in terms of being able to produce. this is also the cause for producing something other than those who can generate it.

།སཱ་ལུའི་ས་བོན་ཡང་ནི་དེ་ཡི་མིན་ཏེ་གཞན་ཉིད་ཕྱིར།

the seeds of rice are not theirs, because they are different.

།མྱུ་གུ་ས་བོན་དང་ནི་དུས་མཉམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །གཞན་ཉིད་མེད་པར་ས་བོན་གཞན་པ་ཉིད་དུ་ག་ལ་འགྱུར།

the sprout does not exist at the same time as the seed. since it is different, how could the seed be different?

།དེས་ན་མྱུ་གུ་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་མིན་པས། །གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱོགས་འདི་གཏང་བར་བྱོས།

since it is not the case that a sprout arises from a seed, this view should be rejected as arising from something else.

།ཇི་ལྟར་སྲང་གི་མདའ་གཉིས་མཐོ་བ་དང་ནི་དམའ་བ་དག །དུས་མཉམ་མ་ཡིན་པར་ན་མིན་པར་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ། །བསྐྱེད་པར་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་དག་གི་སྐྱེ་འགག་འགྱུར་ཞེ་ན།

just as the arrows of two lengths, high and low, are unobservable at the same time, so too is the arising and cessation of generators.

།གལ་ཏེ་གཅིག་ཆ་ཡིན་ན་འདིར་དུས་གཅིག་མེད་དེ་ཡང་མིན།

if it were at the same time, there would be no time or place.

།གལ་ཏེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དེ་སྐྱེ་ལ་ཕྱོགས་པས་ཡོད་མིན་ཞིང་། །འགག་བཞིན་པ་ནི་ཡོད་ཀྱང་འཇིག་ལ་ཕྱོགས་པར་འདོད་གྱུར་པ། །དེ་ཚེ་འདི་ནི་ཇི་ལྟ་བུར་ན་སྲང་དང་མཚུངས་པ་ཡིན།

if something arises and does not arise because it does not exist, and if something ceases even though it is still subject to destruction, how could that be the same as the shore?

།སྐྱེ་བ་འདི་ནི་བྱེད་པོ་མེད་པར་རིགས་པའི་ངོ་བོ་འང་མིན།

this birth is uncreated and has no true nature.

།གལ་ཏེ་མིག་གི་བློ་ལ་རང་གི་སྐྱེད་བྱེད་དུས་གཅིག་པ། །མིག་ལ་སོགས་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་ལས། །གཞན་ཉིད་ཡོད་ན་ཡོད་ལ་འབྱུང་བས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད།

if the eye-consciousness generates its own mind at the same time, and if it arises separately from the eyes and so forth, then what need is there for that to arise?

།ཅི་སྟེ་དེ་མེད་ཅེ་ན་འདི་ལ་ཉེས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།

if you say that it does not exist, i have already explained its faults to you.

།སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་བསྐྱེད་བྱ་གཞན་སྐྱེད་པ་དེ་རྒྱུ་ཡིན་ན།

it is a cause that generates what is to be generated, and other things that are generated.

།ཡོད་པའམ་འོན་ཏེ་མེད་དང་གཉིག་གཉིས་བྲལ་ཞིག་སྐྱེད་གྲང་།

is it existent, is it non-existent, or is it nondual?

།ཡོད་ན་སྐྱེད་བྱེད་ཅི་དགོས་མེད་ལའང་དེས་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ།

what is the use of generating when there is, and what is not?

།གཉིས་ཉིད་ལ་དེས་ཅི་བྱ་གཉིས་དང་བྲལ་ལའང་དེས་ཅི་བྱ།

what do you mean by dualistic duality? what does it mean to be nondualistic?

།གང་གིས་རང་ལྟ་ལ་གནས་འཇིག་རྟེན་ཚད་མར་འདོད་པས་ན། །འདིར་ནི་རིག་པ་སྨྲས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་གོ་ཅི་ཞིག་བྱ།

if someone who holds a self-confessed view believes that the world is rational, what need is there to be said about knowledge?

།གཞན་ལས་གཞན་འབྱུང་བ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པ་ཡིས་རྟོགས་འགྱུར་ཏེ།

the worldly realize how things arise apart from something else.

།དེས་ན་གཞན་ལས་སྐྱེ་ཡོད་འདིར་ནི་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་དགོས།

since it arises from something else, what need is there to know?

།དངོས་ཀུན་ཡང་དག་བརྫུན་པ་མཐོང་བ་ཡིས། །དངོས་རྙེད་ངོ་བོ་གཉིས་ནི་འཛིན་པར་འགྱུར།

by seeing all things as false and unreal, one will grasp the two essences of what is to be found.

།ཡང་དག་མཐོང་ཡུལ་གང་དེ་དེ་ཉིད་དེ། །མཐོང་བ་བརྫུན་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས།

that is the realm of true vision, which is said to be false and relative truth.

།མཐོང་བ་བརྫུན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་འདོད་དེ། །དབང་པོ་གསལ་དང་དབང་པོ་སྐྱོན་ལྡན་ནོ།

there are also two types of false perception: luminous and flawed faculties.

།སྐྱོན་ལྡན་དབང་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི། །དབང་པོ་ལེགས་འགྱུར་ཤེས་ལྟོས་ལོག་པར་འདོད།

the minds of those who are under the sway of faults, knowing their faculties to be excellent, and perceiving them to be mistaken.

།གནོད་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་དྲུག་རྣམས་ཀྱིས། །གཟུང་བ་གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་གྱིས་རྟོགས་ཏེ། །འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན་ལྷག་མ་ནི། །འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་ལོག་པར་རྣམ་པར་བཞག །མི་ཤེས་གཉིད་ཀྱིས་རབ་བསྐྱོད་མུ་སྟེགས་ཅན། །རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་བརྟགས་པ་དང་། །སྒྱུ་མ་སྨིག་རྒྱུ་སོགས་ལ་བརྟགས་པ་གང་། །དེ་དག་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་མིན་ཉིད།

whatever is apprehended by the world with its six sense faculties, which are free from harm, is realized in the world. what is known outside of the world is true. and what is left behind is incorrectly established in this world. all the tirthikas, driven by ignorance and drowsiness, conceptualize themselves exactly as they are. these illusions, mirages, and so on, do not exist according to worldly perception.

།མིག་ནི་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་དམིགས་པ་ཡིས། །རབ་རིབ་མེད་ཤེས་ལ་གནོད་མིན་ཇི་ལྟར། །དེ་བཞིན་དྲི་མེད་ཡེ་ཤེས་སྤངས་པའི་བློས། །དྲི་མེད་བློ་ལ་གནོད་པ་ཡོད་མ་ཡིན།

likewise, the mind that has abandoned stainless wisdom is not harmed by the unclouded eye perceived by those who are blind.

།གཏི་མུག་རང་བཞིན་སྒྲིབ་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །དེས་གང་བཅོས་མ་བདེན་པར་སྣང་དེ་ནི། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་ཞེས་ཐུབ་པ་དེས་གསུངས་ཏེ།

because of the obscuration of delusion, the sage has said that what appears to be an imaginary truth is the relative truth.

།བཅོས་མར་གྱུར་པའི་དངོས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུའོ།

on the relative level, they are fabricated.

།རབ་རིབ་མཐུ་ཡིས་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པའི། །ངོ་བོ་ལོག་པ་གང་ཞིག་རྣམ་བརྟགས་པ། །དེ་ཉིད་བདག་ཉིད་གང་དུ་མིག་དག་པས། །མཐོང་དེ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་འདིར་ཤེས་ཀྱིས།

you should know that wherever a pure-eyed person sees the mistaken nature of things, such as citra and so forth, through the power of darkness, this is how it is.

།གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ཚད་མ་ཡིན་ན་ནི། །འཇིག་རྟེན་དེ་ཉིད་མཐོང་བས་འཕགས་གཞན་གྱིས། །ཅི་དགོས་འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ།

if the world were measurable, what need would there be for other noble beings to see it?

།བླུན་པོ་ཚད་མར་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ནོ།

foolish people are not worthy of criticism.

།རྣམ་ཀུན་འཇིག་རྟེན་ཚད་མིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་གནོད་པ་མེད།

since the world cannot be measured in any way, there is no harm done to the world at that time.

།འཇིག་རྟེན་དོན་ནི་འཇིག་རྟེན་གྲགས་ཉིད་ཀྱིས། །གལ་ཏེ་སེལ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་འགྱུར།

if worldly benefit were eliminated by those renowned as worldly, it would be harmful to the world.

།གང་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ས་བོན་ཙམ་བཏབ་ནས། །བདག་གིས་བུ་འདི་བསྐྱེད་ཅེས་སྨྲ་བྱེད་ཅིང་། །ཤིང་ཡང་བཙུགས་སོ་སྙམ་དུ་རྟོག་དེས་ན། །གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད།

because when a seed is planted in the world, one thinks, this child has been born to me. thinking, this tree has been planted, it does not arise from anything else.

།གང་ཕྱིར་མྱུ་གུ་ས་བོན་ལས་གཞན་མིན། །དེ་ཕྱིར་མྱུག་ཚེ་ས་བོན་ཞིག་པ་མེད།

since a sprout is not anything other than a seed, the seed does not disintegrate at the time of the sprout.

།གང་ཕྱིར་གཅིག་ཉིད་ཡོད་མིན་དེ་ཕྱིར་ཡང་། །མྱུག་ཚེ་ས་བོན་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་མི་བྱ།

therefore, one should not say that when there is a sprout, there is even a single sprout.

།གལ་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་བརྟེན་འགྱུར་ན། །དེ་ལ་སྐུར་བས་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་ཕྱིར།

if they were to rely on their own defining characteristics, they would destroy things by denigrating them.

།སྟོང་ཉིད་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ན། །དེ་ནི་རིགས་མིན་དེ་ཕྱིར་དངོས་ཡོད་མིན།

since emptiness is the cause of destruction, it is inappropriate and therefore insubstantial.

།གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འདི་དག་རྣམ་དཔྱད་ན། །དེ་ཉིད་བདག་ཅན་དངོས་ལས་ཚུ་རོལ་ཏུ། །གནས་རྙེད་མ་ཡིན་དེ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི། །ཐ་སྙད་བདེན་ལ་རྣམ་པར་དཔྱད་མི་བྱ།

one should not examine worldly conventions in terms of truth, because if one examines these entities, it will not be possible to find an abode beyond that which is self-existent.

།དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་རིགས་པ་གང་ཞིག་གིས། །བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་མིན་པའི། །རིགས་དེས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རིགས་མིན་པས། །ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གང་གིས་ཡིན་པར་འགྱུར།

in this particular situation, what is the logical proof that arising from oneself and others is inappropriate? how could it possibly be a conventional explanation of your birth?

།དངོས་པོ་སྟོང་པ་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ། །ཚོགས་ལ་ལྟོས་རྣམས་མ་གྲགས་པ་ཡང་མིན།

considering things to be empty, like reflections in a mirror, and so forth, you should not be renowned or concealed.

།ཇི་ལྟར་དེར་ནི་གཟུགས་བརྙན་སོགས་སྟོང་ལས། །ཤེས་པ་དེ་ཡི་རྣམ་པ་སྐྱེ་འགྱུར་ལྟར། །དེ་བཞིན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ན་ཡང་། །སྟོང་ཉིད་དག་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར།

just as consciousness arises from empty reflections and the like, even if all things are empty, they will arise from emptiness.

།བདེན་པ་གཉིས་སུའང་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར། །དེ་དག་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཆད་པའང་མིན།

since both truths have no intrinsic nature, they are neither eternal nor nihilistic.

།གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །དེ་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་འདི་ནུས་ཕྱིར། །ལ་ལར་ལས་འགགས་ཡུན་རིང་ལོན་ལས་ཀྱང་། །འབྲས་བུ་ཡང་དག་འབྱུང་བར་རིག་པར་གྱིས།

since it is insubstantial by nature and does not cease, on account of its lack of a foundation, you should understand that the ripening of karma occurs from the cessation of actions for a long time.

།རྨི་ལམ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དག་མཐོང་ནས་ནི། །སད་ཀྱང་བླུན་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །དེ་བཞིན་འགགས་ཤིང་རང་བཞིན་ཡང་མིན་པའི། །ལས་ལས་ཀྱང་ནི་འབྲས་བུ་ཡོད་མ་ཡིན།

when one sees objects that are perceived in a dream, even though one is awake, one feels attachment toward the foolish. similarly, karma does not bear fruit when it ceases and has no intrinsic nature.

།ཇི་ལྟར་ཡུལ་ནི་ཡོད་ཉིད་མིན་མཚུངས་ཀྱང་། །རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྐྲ་ཤད་རྣམ་པར་ནི། །མཐོང་གི་དངོས་གཞན་རྣམ་པར་མ་ཡིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་སྨིན་ལས་སླར་སྨིན་མིན་ཤེས་ཀྱིས། །དེ་ཕྱིར་རྣམ་སྨིན་མི་དགེ་ནག་པོའི་ལས། །རྣམ་སྨིན་དགེ་ཉིད་དགེ་ལས་ཡིན་མཐོང་ཞིང་། །དགེ་མི་དགེ་མེད་བློ་ཅན་ཐར་འགྱུར་ཏེ། །ལས་འབྲས་རྣམས་ལ་སེམས་པ་བཀག་པ་མཛད།

just as a distorted perception of objects is indistinguishable from objects, so too does one perceive that objects do not exist. in the same way, with knowledge of ripening and non-ripening, one sees black karma, which is neither good nor bad, but results from virtuous or nonvirtuous actions. those who are wise will be liberated and their minds will be restrained by the absence of virtue and nonvirtue.

།ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་ཉིད་ཡོད་ལ། །ཕུང་པོ་འདི་དག་འབའ་ཞིག་ཉིད་ཡོད་ཅེས། །བསྟན་པ་འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཆེས་ཟབ་དོན།

this teaching is so profound that it says, there is the basis of all phenomena and there is a person. there are only these aggregates.

།རིག་པར་མི་འགྱུར་གང་ཡིན་དེ་ལའོ།

this is not the case with those who are unknowable.

།འཇིག་ཚོགས་ལྟ་དང་བྲལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །ཇི་ལྟར་ང་དང་ང་ཡི་བསྟན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་མོད་ཀྱི། །ཡོད་ཅེས་དྲང་དོན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན།

even though they are free from belief in the transitory collection, just as the buddha teaches me and mine, so too all things have no intrinsic nature-it is said to be true.

།གཟུང་བ་མེད་པར་འཛིན་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། །སྲིད་གསུམ་རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་རབ་རྟོགས་པས། །ཤེས་རབ་ལ་གནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས། །རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར།

a bodhisattva who abides in insight will realize the nature of consciousness by realizing that the three worlds are like consciousness, without any grasping or grasping.

།ཇི་ལྟར་རླུང་གིས་བསྐྱུལ་བས་རྒྱ་མཚོ་ནི། །ཆེ་ལས་རྦ་རླབས་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། །ཀུན་གྱི་ས་བོན་ཀུན་གཞི་ཞེས་བྱ་ལས། །རང་གི་ནུས་པས་རྣམ་ཤེས་ཙམ་ཞིག་འབྱུང་།

just as when a great ocean is shaken by the wind, an earthquake occurs. in the same way, from the seed-ground of everything arises consciousness due to ones own power.

།དེ་ཕྱིར་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་གང་། །དངོས་པོ་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་ཞིང་། །ཕྱི་རོལ་གཟུང་བ་མེད་པར་འབྱུང་འགྱུར་ལ། །ཡོད་དང་སྤྲོས་ཀུན་ཡུལ་མིན་རང་བཞིན་ཡོད།

therefore, the other-dependent essence arises as the cause of fabricated entities and emerges without apprehending external objects. all that exists and conceptualizes have no intrinsic nature whatsoever.

།ཕྱི་རོལ་མེད་སེམས་དཔེ་ནི་གང་དུ་ཡོད། །རྨི་ལམ་ཇི་བཞིན་ཞེ་ན་དེ་བསམ་བྱ།

what can be inferred from the mind that is not external? consider this to be just like a dream.

།གང་ཚེ་ང་ལ་རྨི་ལམ་ན་ཡང་སེམས། །ཡོད་མིན་དེ་ཚེ་ཁྱོད་ཀྱི་དཔེ་ཡོད་མིན།

if my mind does not exist even in a dream, it is not like your analogy.

།གལ་ཏེ་སད་ཚེ་རྨི་ལམ་དྲན་ལས་ཡིད། །ཡོད་ན་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་ཡང་དེ་བཞིན་འགྱུར།

if there were mind at the time of waking in a dream, it would be like outer objects.

།ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་ངས་མཐོང་སྙམ་དྲན་པ། །དེ་འདྲ་ཕྱི་རོལ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན།

just as you thought you saw me, so it is with the outer world.

།གལ་ཏེ་གཉིད་ནང་མིག་བློ་མི་སྲིད་པས། །ཡོད་མིན་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡོད།

if the eye does not seem to be within sleep, then there is only the mind-consciousness.

།དེ་ཡི་རྣམ་པ་ཕྱི་རོལ་ཉིད་དུ་ཞེན།

they conceptualize their appearance as being outer.

།རྨི་ལམ་ཇི་ལྟ་དེ་བཞིན་འདིར་འདོད་ན།

if you wish for this to be just like a dream,

།ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱི་ཡུལ་རྨི་ལམ་དུ། །མ་སྐྱེས་དེ་བཞིན་ཡིད་ཀྱང་སྐྱེས་མ་ཡིན།

just as your outer objects are unborn in dreams, so too is your mind unborn.

།མིག་དང་མིག་གི་ཡུལ་དང་དེས་སྐྱེད་སེམས། །གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་བརྫུན་པ་ཡིན།

the eyes, the objects of the eye, and the minds generated by them are all false.

།རྣ་སོགས་ལྷག་མ་གསུམ་པོའང་སྐྱེ་བ་མེད།

the three other parts of the ear and so forth are non-arising.

།རྨི་ལམ་ཇི་ལྟ་དེ་བཞིན་སད་འདིར་ཡང་། །དངོས་རྣམས་བརྫུན་ཡིན་སེམས་དེ་ཡོད་མ་ཡིན།

just like a dream, so is awakening. all phenomena are false and mind does not exist.

།སྤྱོད་ཡུལ་མེད་ཅིང་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་མེད། །འདིར་ནི་ཇི་ལྟར་སད་བཞིན་ཇི་སྲིད་དུ། །མི་སད་དེ་སྲིད་དེ་ལ་གསུམ་པོ་ཡོད།

there are no objects and no sense faculties. as long as they do not awaken, they have three.

།སད་པར་གྱུར་ན་གསུམ་ཆར་ཡོད་མིན་ལྟར། །གཏི་མུག་གཉིད་ཟད་ལས་དེ་དེ་བཞིན་ནོ།

when awakened, the actions that bring an end to delusion and sleep are nonexistent.

།དབང་པོ་རབ་རིབ་བཅས་པ་བློ་གང་གིས། །རབ་རིབ་མཐུ་ལས་སྐྲ་རྣམས་གང་མཐོང་བ། །དེ་བློ་ལ་ལྟོས་གཉིས་ཆར་བདེན་པ་སྟེ།

the minds of those with obscured faculties, whose hair is seen through the force of darkness, should be regarded as two-faced.

།དོན་གསལ་མཐོང་ལ་གཉིས་ཀ་འང་བརྫུན་པ་ཡིན།

both are false, seeing the clear meaning.

།གལ་ཏེ་ཤེས་བྱ་མེད་པར་བློ་ཡོད་ན། །སྐྲ་དེའི་ཡུལ་དང་མིག་ནི་རྗེས་འབྲེལ་པའི། །རབ་རིབ་མེད་ལའང་སྐྲ་ཤད་བློར་འགྱུར་ན། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་དེ་ཕྱིར་དེ་ཡོད་མིན།

if there were a mind that does not exist as an object of cognition, it would have the form of a star-being eye that is neither visible nor visible. since this is not the case, its nonexistent.

།གང་ཕྱིར་མཐོང་བ་དག་ལ་བློ་ནུས་ནི། །སྨིན་མེད་དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་བློ་མི་འབྱུང་།

when the mind is incapable of ripening upon seeing, it does not turn into a mind.

།ཤེས་བྱ་ཡོད་དངོས་བྲལ་བས་མིན་ཞེ་ན།

if you say that it is not due to the absence of a knowable thing or an existent thing,

།ནུས་དེ་མེད་པས་འདི་ནི་འགྲུབ་མ་ཡིན།

this accomplishment is not achieved when there is no power.

།སྐྱེས་ལ་ནུས་པ་སྲིད་པ་ཡོད་མ་ཡིན།

the power of birth does not have existence.

།མ་སྐྱེས་ངོ་བོ་ལ་ཡང་ནུས་ཡོད་མིན།

nor can the essential nature of non-arising have any power.

།ཁྱད་པར་མེད་པར་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་མིན།

if there is no difference, there will be no difference.

།མོ་གཤམ་བུ་ལའང་དེ་ནི་ཡོད་པར་ཐལ།

and so it is with the son of a maternal aunt.

།གལ་ཏེ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་བསྟོད་འདོད་ན། །ནུས་པ་མེད་པར་འདི་ཡི་འབྱུང་འགྱུར་མེད།

if one wishes to speak about what will arise, there will be no coming here without the power.

།ཕན་ཚུན་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་འགྲུབ་པ་ནི། །གྲུབ་མིན་ཉིད་ཅེས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས།

the accomplishment that is based on mutual benefit is not an accomplishment, as has been proclaimed by the sublime ones.

།གལ་ཏེ་འགགས་པའི་ནུས་སྨིན་ལས་འགྱུར་ན། །གཞན་གྱི་ནུས་པ་ལས་གཞན་འབྱུང་བར་འགྱུར།

if it were due to the ripening of the power of cessation, it would arise from other power.

།རྒྱུན་ཅན་རྣམས་དེར་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་ཡོད།

the people of varanasi are mutually exclusive.

།དེ་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཀུན་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར།

therefore, everything emerges from everything.

།གལ་ཏེ་དེར་ནི་རྒྱུན་ཅན་ཐ་དད་ཀྱི། །དེ་དག་ལ་རྒྱུན་ཐ་དད་མེད་དེའི་ཕྱིར། །ཉེས་མེད་ཅེ་ན་འདི་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་ཞིག །ཐ་མི་དད་རྒྱུན་སྐབས་མི་རིགས་ཕྱིར་རོ།

if, on the other hand, there is no continuous difference between these two, and if you say that they are devoid of continuous variation, then this is something to be accomplished because it is indistinguishable and perpetually inappropriate.

།བྱམས་པ་ཉེར་སྦས་ལ་བརྟེན་ཆོས་རྣམས་ནི། །གཞན་ཉིད་ཕྱིར་ན་རྒྱུད་གཅིག་གཏོགས་མིན་ཏེ།

since all phenomena are dependent on the concealed love, they are not included within a single tantra.

།གང་དག་རང་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་བ། །དེ་དག་རྒྱུད་གཅིག་གཏོགས་པ་རིགས་མ་ཡིན།

those who are distinct in terms of their own defining characteristics do not belong to a single lineage.

།མིག་བློ་སྐྱེ་བ་རང་ནུས་གང་ཞིག་ལས། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཀུན་ནས་སྐྱེ་འགྱུར་ཞིང་། །རང་གི་རྣམ་ཤེས་རྟེན་གྱི་ནུས་དེ་ལ། །དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མིག་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས།

from what eye-consciousness arises and naturally arises as soon as it is produced, one understands that the faculties of form are called eyes because they have the power to support ones consciousness.

།འདི་ན་དབང་པོ་ལས་བྱུང་རྣམ་པར་རིག །ཕྱི་གཟུང་མེད་པར་རང་གི་ས་བོན་ལས། །སྔོ་སོགས་སྣང་ཉིད་འབྱུང་བར་མ་རྟོགས་ནས།

they do not understand that from their seed arises the appearance of blue and so forth, which are cognized through the sense faculties and cannot be apprehended externally.

།སྐྱེ་བོས་ཕྱི་རོལ་བཟུང་བར་སེམས་ཁས་ལེན།

the minds of beings are assumed to be outer objects.

།རྨི་ལམ་ན་ནི་གཟུགས་དོན་གཞན་མེད་པར། །རང་ནུས་སྨིན་ལས་དེ་ཡི་རྣམ་ཅན་སེམས།

in a dream there is no other object of form, but based on the ripening of ones own will one think of it in terms of its aspect.

།འབྱུང་བ་ཇི་ལྟ་དེ་བཞིན་སད་ལའང་འདིར། །ཕྱི་རོལ་མེད་པར་ཡིད་ནི་ཡོད་ཅེ་ན།

just as it arises, so also is awakening here. if you say that the mind does not exist externally,

།ཇི་ལྟར་མིག་མེད་པར་ནི་རྨི་ལམ་དུ། །སྔོ་སོགས་སྣང་བའི་ཡིད་སེམས་འབྱུང་དེ་ལྟར། །མིག་དབང་མེད་པར་རང་གི་ས་བོན་ནི། །སྨིན་ལས་ལོང་བ་ལ་འདིར་ཅིས་མི་སྐྱེ།

just as in a dream, where there is no eye, the mind appears to be blue and so forth, likewise, when the seed of oneself has ripened without the eye faculty, how could blindness not arise here?

།གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལྟར་རྨི་ལམ་དྲུག་པ་ཡི། །ནུས་པ་སྨིན་ཡོད་སད་པར་མེད་གྱུར་ན།

if, like a dream, you do not awaken to the ripening of the six dreams,

།དྲུག་པའི་ནུས་སྨིན་ཇི་ལྟ་འདིར་མེད་པ། །དེ་ལྟར་རྨི་ཚེ་མེད་ཅེས་ཅིས་མི་རིགས།

how could it not be right to say that in a dream there is no ripening of the sixth?

།ཇི་ལྟར་མིག་མེད་འདི་ཡི་རྒྱུ་མིན་ལྟར། །རྨི་ལམ་དུ་ཡང་གཉིད་ནི་རྒྱུ་མ་ཡིན།

just as the eyes do not have this cause, sleep does not have a cause even in dreams.

།དེ་ཕྱིར་རྨི་ལམ་དུ་ཡང་དེ་དངོས་མིག །བརྫུན་པའི་ཡུལ་ཅན་རྟོགས་པའི་རྒྱུར་ཁས་བླང་།

it is for this reason that in dreams the eye of reality is assumed to be the cause of conceptualization, which is an illusory object.

།འདི་ཡིས་ལན་ནི་གང་དང་གང་བཏབ་པ། །དེ་དང་དེ་ནི་དམ་བཅའ་མཚུངས་མཐོང་བས། །རྩོད་འདི་སེལ་བྱེད་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །འགར་ཡང་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་མ་བསྟན་ཏོ།

the buddhas eliminate such disputes and do not reveal that there are entities at all, regardless of which answer they have given.

།རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བླ་མའི་མན་ངག་ལས། །ཀེང་རུས་ཀྱིས་གང་ས་གཞི་མཐོང་བ་གང་། །དེར་ཡང་གསུམ་ཆར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཐོང་།

the yogin, through the oral instructions of the master, sees a place filled with skeletons where even three things do not arise.

།ལོག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསྟན་ཕྱིར་རོ།

it is in order to demonstrate wrong mental engagement.

།ཁྱོད་ཀྱི་དབང་བློའི་ཡུལ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ། །དེ་ལྟར་མི་སྡུག་ཡིད་ཀྱི་ཡང་འགྱུར་ན།

just as your sense faculties are the objects of your mind, so it is with your ugly mind.

།དེ་བཞིན་ཡུལ་དེར་བློ་གཏད་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས། །རྟོགས་འབྱུང་དེ་ནི་བརྫུན་པར་ཡང་མི་འགྱུར།

in the same way, due to the second mental placement in that place, realization will arise and it will not be false.

།རབ་རིབ་དང་ལྡན་དབང་པོ་ཅན་མཚུངས་ལ། །ཆུ་འབབ་ཀླུང་ལ་ཡི་དགས་རྣག་བློ་ཡང་། །མདོར་ན་ཇི་ལྟར་ཤེས་བྱ་མེད་དེ་བཞིན། །བློ་ཡང་མེད་ཅེས་དོན་འདི་ཤེས་པར་གྱིས།

understand this point: in brief, the minds of anguished spirits are like those afflicted by darkness and faculties, as well as the winds that flow into the water. just as there is nothing to know, so too there is no mind.

།གལ་ཏེ་གཟུང་མེད་འཛིན་པ་ཉིད་བྲལ་ཞིང་། །གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་དབང་དངོས་ཡོད་ན། །འདི་ཡི་ཡོད་པ་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར།

if there were entities that are ungraspable, free from grasping, and empty of duality, what could be known about existence?

།མ་བཟུང་བར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རུང་། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་མྱོང་བར་འགྲུབ་མ་ཡིན།

it is not possible to say that even though one does not grasp at them, they do not bring about their experience.

།གལ་ཏེ་ཕྱི་དུས་དྲན་པ་ལས་འགྲུབ་ན། །མ་གྲུབ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ཕྱིར་བརྗོད་པ་ཡི། །མ་གྲུབ་འདི་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མིན།

if, in future times, one can succeed by means of recollection, it is said that this accomplishment will not bring accomplishment for the sake of accomplishing what has not been accomplished.

།རང་རིག་པ་ནི་གྲུབ་ལ་རག་མོད་ཀྱི། །དེ་ལྟའང་དྲན་པའི་དྲན་པ་རིགས་མིན་ཏེ།

even though self-awareness is conducive to accomplishment, the mindfulness of mindfulness is inappropriate.

།གཞན་ཕྱིར་མ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་བཞིན། །གཏན་ཚིགས་འདིས་ནི་ཁྱད་པར་དག་ཀུན་འཇོམས།

this analogy destroys all distinctions, like the minds of those born out of ignorance for the sake of others.

།གང་ཕྱིར་གང་གིས་ཡུལ་མྱོང་གྱུར་དེ་ལས། །དྲན་པ་འདི་གཞན་ངང་ལ་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ཕྱིར་ང་ཡིས་མཐོང་སྙམ་དྲན་འགྱུར་ཏེ། །འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཚུལ་ལུགས་ཡིན།

since the mindfulness that experiences objects does not exist in any other way, one will think, i see them. this is the way of worldly conventions.

།དེ་ཕྱིར་རང་རིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་གཞན་དབང་གང་གིས་འཛིན་པར་འགྱུར།

since there is no self-awareness, what could be grasped by you?

།བྱེད་པོ་ལས་དང་བྱ་བ་གཅིག་མིན་པས། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་འཛིན་པར་རིགས་མ་ཡིན།

since craftsmanship, action, and activity are not the same, it is inappropriate for someone to grasp at them.

།གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་མ་ཤེས་པའི། །བདག་ཅན་གཞན་དབང་ངོ་བོའི་དངོས་ཡོད་ན། །གང་གིས་ན་འདི་ཡོད་པ་མི་རིགས་པ། །གཞན་ལ་མོ་གཤམ་བུས་གནོད་ཅི་ཞིག་བསྐྱལ།

if there were an insubstantial essence of non-arising and unknowable entities, why would it be inappropriate for someone else to do them harm?

།གང་ཚེ་གཞན་དབང་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ན། །ཀུན་རྫོབ་པ་ཡི་རྒྱུར་ནི་གང་ཞིག་འགྱུར།

if there were not even the slightest cognition, what could be the cause of relative appearances?

།གཞན་གྱི་ལྟར་ན་རྫས་ལ་ཆགས་པ་ཡིས། །འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་རྣམ་བཞག་ཀུན་ཀྱང་བཤིག །སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་ལམ་ལས་ནི། །ཕྱི་རོལ་གྱུར་ལ་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་དོ།

by being attached to material objects in the way of others, even worldly treatises that are renowned will be destroyed. those who transgress the path taught by the teacher of nagas do not need peace.

།དེ་དག་ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་བདེན་ལས་ཉམས།

they have strayed from the truth of relative truth.

།དེ་ལས་ཉམས་པས་ཐར་པ་འགྲུབ་ཡོད་མིན།

if one strays from it, there will be no accomplishment of liberation.

།ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་དང་། །དོན་དམ་བདེན་པ་ཐབས་བྱུང་གྱུར་པ་སྟེ། །དེ་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་གང་གིས་མི་ཤེས་པ། །དེ་ནི་རྣམ་རྟོག་ལོག་པས་ལམ་ངན་ཞུགས།

those who do not know how to distinguish between the two-the conventional truth and the ultimate truth are driven by mistaken conceptualization onto bad paths.

།ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དབང་དངོས་འདོད་ལྟར། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་ནི་བདག་གིས་ཁས་མ་བླངས།

just as you wish for mastery, so also do i not hold the relative to be true.

།འབྲས་ཕྱིར་འདི་དག་མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས། །འཇིག་རྟེན་ངོར་བྱས་བདག་ནི་སྨྲ་བར་བྱེད།

it is for the benefit of the world that i proclaim, though they do not exist, to be fruitful.

།ཇི་ལྟར་ཕུང་པོ་སྤངས་ནས་ཞིར་ཞུགས་པ། །དགྲ་བཅོམ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་མིན་དེ་ལྟར། །འཇིག་རྟེན་ལ་ཡང་མེད་ན་དེ་བཞིན་འདི། །འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་ཅེས་བདག་མི་སྨྲ།

when i have abandoned the aggregates and entered peace, there is no arhat to be found among the worthy ones. if this does not exist in the world, it does not belong to the world.

།གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་འཇིག་རྟེན་མི་གནོད་ན། །འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལྟོས་འདི་ནི་དགག་པར་གྱིས།

if you do not harm the world, look at the world and stop it.

།ཁྱོད་དང་འཇིག་རྟེན་འདིར་ནི་རྩོད་ཀྱིས་དང་། །ཕྱི་ནས་སྟོབས་ལྡན་བདག་གིས་བརྟེན་པར་བྱ།

fight with you in this world. later, i will rely on your strength.

།མངོན་གྱུར་མངོན་ཕྱོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས། །སྲིད་གསུམ་རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་གང་རྟོགས་པ། །རྟག་བདག་བྱེད་པོ་བཀག་པ་རྟོགས་ཕྱིར་དེས། །བྱེད་པ་པོ་ནི་སེམས་ཙམ་ཡིན་པར་རྟོགས།

the bodhisattva who is directed toward realization realizes the trichiliocosm to be a mere consciousness. in order to realize the cessation of eternal self and what constitutes creation, he realizes that it is mind alone.

།དེ་ཕྱིར་བློ་ལྡན་བློ་ནི་འཕེལ་བྱའི་ཕྱིར། །ལང་ཀར་གཤེགས་པ་མདོ་དེ་ལས་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས། །མུ་སྟེགས་སྤྱི་མཐོན་རི་འཇོམས་དག་རང་བཞིན། །རྡོ་རྗེ་འདི་ནི་དགོངས་པ་བཅད་ཕྱིར་གསུངས།

therefore, this vajra is taught by the omniscient one from the sutra of the clever-minded ones in order to make his mind flourish. it is the nature of tirthikas and mountaintops that destroys meanings.

།ཇི་བཞིན་རང་གི་བསྟན་བཅོས་དེ་དེ་ལས། །མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་སོགས་དེ་དག །སྨྲས་པ་དེ་དག་བྱེད་པོར་མ་གཟིགས་ནས།

likewise, in your own treatises, the tirthikas do not see people and other such things as they have said to be fabricated.

།རྒྱལ་བས་སེམས་ཙམ་འཇིག་རྟེན་བྱེད་པོར་གསུངས།

the victorious one has taught that the world is made entirely of mind.

།དེ་ཉིད་རྒྱས་ལ་སངས་རྒྱས་བསྙད་ཇི་བཞིན།

just as the buddha has been proclaimed in this extensive discourse,

།དེ་བཞིན་སེམས་ཙམ་གཙོར་གྱུར་འཇིག་རྟེན་ལ། །མདོ་ལས་སེམས་ཙམ་ཞེས་གསུངས་གཟུགས་ནི་འདིར། །འགོག་པ་དེ་ལྟར་མདོ་ཡི་དོན་མ་ཡིན།

likewise, in a world that is dominated by mind alone, form is said to be mind-shaped in the context of the sutra. this cessation is not the meaning of the sutras.

།གལ་ཏེ་འདི་དག་སེམས་ཙམ་ཞེས་མཁྱེན་ནས། །དེ་ལས་གཟུགས་ཉིད་དགག་པར་མཛད་ན་ནི། །སླར་ཡང་དེ་ལས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་སེམས།

if the bodhisattva knows that these are minds only, and if he stops form from them, then the great being will again think of them.

།གཏི་མུག་ལས་ལས་སྐྱེས་པར་ཅི་ཕྱིར་གསུངས།

why is it said to arise from delusion?

།སེམས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་དང་། །སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཤིན་ཏུ་སྣ་ཚོགས་འགོད།

with their minds they establish the world of beings and the universe of vessels in many different ways.

།འགྲོ་བ་མ་ལུས་ལས་ལས་སྐྱེས་པར་གསུངས།

it is taught that all beings are born from karma.

།སེམས་སྤངས་ནས་ནི་ལས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན།

when the mind has been abandoned, there is no action whatsoever.

།གལ་ཏེ་གཟུགས་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་ལ་ནི། །སེམས་བཞིན་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཡོད་མ་ཡིན།

if there were form there would not be a creator like the mind.

།དེས་ན་སེམས་ལས་གཞན་པའི་བྱེད་པ་པོ། །བཟློག་གི་གཟུགས་ནི་བཀག་པ་མ་ཡིན་ནོ།

thus, there is no cessation of form that can be reversed by anything other than mind.

།འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དེ་ཉིད་ལ་གནས་ལ། །ཕུང་པོ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་ཏེ་ལྔ་ཆར་ཡོད།

while remaining in mundane reality, the aggregates are renowned throughout the world and have five parts.

།དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་འཆར་བར་འདོད་པ་ན། །རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་དེ་ལྔ་འབྱུང་མི་འགྱུར།

if you wish for samantabhadra to be born, the yoga practitioner will not experience these five.

།གཟུགས་མེད་ན་ནི་སེམས་ཡོད་མ་འཛིན་ཞིག །སེམས་ཡོད་འདི་ནའང་གཟུགས་མེད་མ་འཛིན་ཞིག །དེ་དག་ཤེས་རབ་ཚུལ་མཐོང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །མཚུངས་པར་སྤངས་ཤིང་མདོན་པའི་ཚོས་ལས་གསུངས།

in the absence of form, there is no mind. when there is mind, there cannot be any mind. these teachings have been taught by the buddhas in the sameness of the qualities of insight and discernment.

།བདེན་གཉིས་རིམ་པ་འདི་དག་བཤིག་ནས་ཀྱང་། །ཁྱོད་ཀྱི་རྫས་ནི་བཀག་པས་འགྲུབ་མི་འགྱུར།

even if you were to dismantle the stages of these two truths, your substance would not be accomplished by preventing them.

།དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟའི་རིམ་པས་དངོས་གདོད་ནས། །དེ་ཉིད་མ་སྐྱེས་འཇིག་རྟེན་སྐྱེས་རིག་བྱ།

therefore, through this sequence you should know that things are primordially unborn and arise in the world.

།མདོ་སྡེ་གང་ལས་ཕྱི་རོལ་སྣང་ཡོད་མིན།

there is nothing out of this discourse that can be seen.

།སེམས་ནི་སྣ་ཚོགས་སྣང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ། །གཟུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆགས་གང་དེ་དག་ལ། །གཟུགས་བཟློག་པ་སྟེ་དེ་ཡང་དྲང་དོན་ཉིད།

it is said that the mind has various appearances. to reverse those who are attached to form, this is the meaning of the provisional meaning.

།འདི་ནི་སྟོན་པས་དྲང་དོན་ཉིད་གསུངས་ཤིང་། །འདི་ནི་དྲང་དོན་ཉིད་དུ་རིགས་པས་འཐད།

this was proclaimed by the teacher as the provisional meaning, and it is logical because it is a provisional meaning.

།རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་ནི། །དྲང་དོན་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད།

it is through this scripture that other sutras, such as this one, will be elucidated.

།ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་པ་བསལ་བ་ནི། །བདེ་བླག་ཉིད་ཅེས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས།

the buddhas taught that when there is no knowable cognition, knowledge is eliminated. this is said to be a blissful attainment.

།ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་པ་བཀག་འགྲུབ་པས། །དང་པོར་ཤེས་བྱ་དགག་པ་མཛད་པ་ཡིན།

when there are no knowable objects, the cessation of knowledge will be accomplished. this was the first remedy for ignorance.

།དེ་ལྟར་ལུང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཤེས་བྱས་ཏེ། །མདོ་གང་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་བཤད་དོན་ཅན། །དྲང་དོན་གསུངས་པའང་རྟོགས་ནས་དྲང་བྱ་ཞིང་། །སྟོང་ཉིད་དོན་ཅན་ངེས་དོན་ཤེས་པར་གྱིས།

having understood the scriptural tradition in this way, you should comprehend the meaning of the provisional meaning that has been taught here, which is not the true meaning. understand it to be emptiness-this is the definitive meaning.

།གཉིས་ལས་སྐྱེ་བའང་རིགས་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་གང་གི་ཕྱིར། །བཤད་ཟིན་ཉེས་པ་དེ་དག་ཐོག་ཏུ་འབབ་པ་ཡིན་ཕྱིར་རོ།

the nature of arising from duality is not logical. it is because those faults that have been explained are comprehended.

།འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་མིན་དེ་ཉིད་དུ་ཡང་འདོད་མིན་ཏེ།

this is not worldly activity, nor is it wished for in that way.

།གང་ཕྱིར་རེ་རེ་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་པ་ཡོད་མ་ཡིན།

birth does not come about from each of them.

།གལ་ཏེ་རྒྱུ་མེད་པོ་ནར་སྐྱེ་བར་ལྟ་ཞིག་འགྱུར་ན་ནི། །དེ་ཚེ་མཐའ་དག་རྟག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་འགྱུར་ཞིང་། །འབྲས་འབྱུང་ཆེད་དུ་འཇིག་རྟེན་འདི་ཡིས་ས་བོན་ལ་སོགས་ནི།
།བརྒྱ་ཕྲག་དག་གི་སྒོ་ནས་སྡུད་པར་བྱེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར།

if there were a belief that birth has nothing to do with causes, then all of them would always be born from karmic action. they would not gather the seeds and so forth in hundreds of worlds for the sake of generating results.

།གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་རྒྱུ་ཡིས་སྟོང་པར་གྱུར་ན་ནམ་མཁའ་ཡི། །ཨུཏྤ་ལ་ཡི་དྲི་མདོག་ཇི་བཞིན་གཟུང་དུ་མེད་ཉིད་ན། །ཤིན་ཏུ་ཆེས་བཀྲའི་འཇིག་རྟེན་འཛིན་པའང་དེ་ཡི་ཕྱིར།
།རང་གི་བློ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་རྒྱུ་ལས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས།

if the world is empty of causes, it cannot be grasped, like the color of a blue lotus in the sky. moreover, you should understand that those who uphold the world are like their own minds due to the cause of the world.

།འབྱུང་བ་དེ་དག་བདག་ཉིད་གང་ཞིག་གིས་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་བློའི། །ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ན།

if that which arises is not your own, then it will not be the domain of your mind.

།གང་ལ་ཡིད་ཀྱི་མུན་པ་འཐུག་པོ་འདི་ཉིད་དུ་ཡོད་པ། །དེས་ནི་ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཡང་དག་རྟོགས་པར་འགྱུར།

when there is this thick darkness of the mind, how will one understand the afterlife?

།འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་བདག་ཉིད་ནི། །ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བར་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །དེ་ཡི་ལྟ་བའི་རྣམ་པའི་རྟེན་མཚུངས་ལུས་དང་ལྡན་ཉིད་ཕྱིར།
།གང་ཚེ་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ཡོད་ཉིད་ཁས་ལེན་དེ་ཚེ་བཞིན། །འབྱུང་བ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཡོད་མིན་དེ་ལྟར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གང་གི་ཕྱིར་ན་གོང་དུ་རང་གཞན་ལས་དང་གཉིས་ཀ་ལས།
།སྐྱེ་དང་རྒྱུ་མེད་ཐུན་མོང་དུ་ནི་བཀག་ཟིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །མ་བཤད་འབྱུང་བ་འདི་དག་ལྟ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།

if, at the time of the cessation of the next world, one realizes oneself to be an erroneous conception of the nature of cognitive objects, and if, on the other hand, one believes that the existence of the self-originated arises from both ones own actions and those of others, it is due to the fact that these arising do not exist in any way whatsoever.

།གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་དང་། །རྒྱུ་ལ་མ་ལྟོས་ཡོད་པ་མིན་པས་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་བྲལ། །གང་གིས་སྤྲིན་ཚོགས་དང་མཚུངས་གཏི་མུག་སྟུག་པོ་འཇིག་རྟེན་ལ།
།ཡོད་པ་དེས་ན་ཡུལ་རྣམས་ལོག་པ་དག་ཏུ་སྣང་བར་འགྱུར།

it is due to the arising of self and other, not dependent on causes and non-existent, that all things have no intrinsic nature. since they are like a mass of clouds, they appear in the world as mistaken objects.

།ཇི་ལྟར་རབ་རིབ་མཐུ་ཡིས་འགའ་ཞིག་སྐྲ་ཤད་ཟླ་གཉིས་དང་། །རྨ་བྱའི་མདོངས་དང་སྦྲང་མ་ལ་སོགས་ལོག་པར་འཛིན་བྱེད་པ། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་གཏི་མུག་སྐྱོན་གྱི་དབང་གིས་མི་མཁས་པས།
།འདུས་བྱས་ལྟ་ཞིག་སྣ་ཚོགས་བློ་གྲོས་ཀྱིས་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར།

just as, due to the power of darkness, some people mistakenly conceive of naksatras, moonstones, peacocks, and other things as mistaken, ignorance causes them to conceptualize compounded views in a variety of ways.

།གལ་ཏེ་གཏི་མུག་བརྟེན་ནས་ལས་འབྱུང་གཏི་མུག་མེད་པར་དེ། །མི་འབྱུང་ཞེས་བྱར་མི་མཁས་ཁོ་ནས་རྟོགས་པར་གོར་མ་ཆག །བློ་བཟང་ཉིམས་མུན་པ་སྟུག་པོ་རྣམ་པར་བསལ་བ་ཡི།
།མཁས་པ་དག་ནི་སྟོང་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅིང་གྲོལ་བར་འགྱུར།

those wise ones who have eliminated darkness with the sun of excellence will realize emptiness and become liberated by realizing that, based on delusion, actions do not arise and are devoid of delusion.

།གལ་ཏེ་དངོས་རྣམས་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ན། །ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མོ་གཤམ་བུ་ཇི་བཞིན།

if all entities were nonexistent in that way, it would be just like a milk puppy in a conventional way.

།དེ་དག་མེད་པ་ཉིད་འགྱུར་དེ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོད་པ་ཉིད། །གང་དག་རབ་རིབ་ཅན་སོགས་ཡུལ་འགྱུར་བ། །སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་དེ་དག་མ་སྐྱེས་པས།
།རེ་ཞིག་དེ་དག་ཉིད་ལ་བརྟད་བྱ་སྟེ།

it is because they are naturally nonexistent that the objects in the world, such as those of the bewildered and other beings, do not arise, so we will debate them for some time.

།ཕྱི་ནས་མ་རིག་རབ་རིབ་རྗེས་འབྲེལ་ལའོ།

later, they will experience the cataracts of ignorance and delusion.

།གལ་ཏེ་རྨི་ལམ་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་བཅས། །སྨིག་རྒྱུའི་ཆུ་དང་མིག་འཕྲུལ་གཟུགས་བརྙན་སོགས། །སྐྱེ་མེད་མཐོང་ན་ཡོད་ཉིད་མིན་མཚུངས་ཀྱང་།
།ཁྱོད་ལ་ཇི་ལྟར་དེར་འགྱུར་དེ་མི་རིགས།

if you see a dream, a city of gandharvas, the water of mirages, optical illusions, and reflections that do not arise, but are unreal, what could happen to you? it is impossible.

།དེ་ཉིད་དུ་འདི་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་མེད་ཀྱང་། །མོ་གཤམ་བུ་ལྟར་གང་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི། །མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ནས་འདིམ་ངེས་པའོ།

this stage is uncertain because it does not arise at that very moment, yet like a milk cow, it cannot be seen in the world.

།མོ་གཤམ་བུ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་དུ་མེད་འཇིག་རྟེན་དུའང་། །ཡོད་མིན་དེ་བཞིན་དངོས་འདི་ཀུན་ངོ་བོ། །ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་དེ་ཉིད་དུ་མ་སྐྱེས།

the essence of this entire thing is that the world does not arise because its essence is nonexistent, and it does not exist in the world.

།དེ་ཕྱིར་འདི་ལྟར་སྟོན་པས་ཆོས་རྣམས་ཀུན། །གདོད་ནས་ཞི་ཞིང་སྐྱེ་བྲལ་རང་བཞིན་གྱིས། །ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་འདས་པ་གསུངས་གྱུར་པ།
།དེ་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་བོ་ཡོད་མ་ཡིན།

this is why the teacher taught that all phenomena are primordially peaceful, unborn, and naturally beyond suffering, and therefore no creature ever exists.

།བུམ་སོགས་འདི་དག་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ཅིང་། །འཇིག་རྟེན་རབ་ཏུ་གྲགས་པར་ཡོད་ཅི་བཞིན། །དེ་བཞིན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བས་ན།
།མོ་གཤམ་བུ་དང་མཚུངས་པར་ཐལ་མི་འགྱུར།

just as there are no vases and so forth, and just as it is renowned throughout the world, when all things arise, they do not fall into the same category as a matricide.

།གང་ཕྱིར་རྒྱུ་མེད་པ་དང་དབང་ཕྱུག་གི །རྒྱུ་ལ་སོགས་དང་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས། །དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ།
།དེ་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར།

since all things do not arise from causes, such as the causes of indra, and so forth, or from both self and other, they are dependently produced.

།གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་བརྟེན་ནས་རབ་འབྱུང་བས། །རྟོག་པ་འདི་དག་བརྟག་པར་མི་ནུས་པ། །དེ་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། །ལྟ་ངན་དྲ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད།

because it is not possible to conceptualize these concepts based on dependent origination, this logical proof destroys the entirety of the web of wrong views.

།རྟག་རྣམས་དངོས་པོ་ཡོད་ན་འགྱུར་བ་སྟེ། །དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་མེད་པར་ཡོངས་དཔྱད་ཟིན།

things that are permanent change when they have existed, just as they have been imagined to be nonexistent.

།དངོས་པོ་མེད་པར་འདི་རྣམས་མི་འབྱུང་དཔེར།

as an analogy, they do not arise when there are no entities.

།བུད་ཤིང་མེད་པར་མེ་ཡོད་མིན་དེ་བཞིན། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་རྟོག་པས་བཅིངས།

just as there is no fire without a fire, so ordinary beings are bound by concepts.

།མི་རྟོག་རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་གྲོལ་འགྱུར་བས། །རྟོག་རྣམས་ལོག་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་དེ། །རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་འབྲས་བུར་མཁས་རྣམས་གསུང་།

the wise teach that a practitioner who does not conceptualize will be liberated, and that mistaken conception is the fruition of discernment.

།བསྟན་བཅོས་ལས་དཔྱད་རྩོད་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར། །མ་མཛད་རྣམ་གྲོལ་ཕྱིར་ནི་དེ་ཉིད་བསྟན།

he taught this in order to liberate those who are unable to do so, out of his attachment to debate based on the treatises.

།གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་བཤད་པ་ན། །གཞན་གཞུང་འཇིག་པར་འགྱུར་ན་ཉེས་པ་མེད།

if someone were to teach this, there would be no fault in destroying the other scriptures.

།རང་གི་ལྟ་ལ་ཆགས་དང་དེ་བཞིན་དུ། །གཞན་གྱི་ལྟ་ལ་འཁྲུག་གང་རྟོག་པ་ཉིད། །དེ་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་རྣམ་བསལ་ཏེ།

those who are attached to their own views, and those who engage in hostility toward others, should therefore eliminate attachment and aversion.

།རྣམ་དཔྱོད་པ་ནི་མྱུར་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར།

when examined, one will swiftly be liberated.

།ཉོན་མོངས་སྐྱོན་རྣམས་མ་ལུས་འཇིག་ཚོགས་ལ། །ལྟ་ལས་བྱུང་བར་བློ་ཡིས་མཐོང་གྱུར་ཞིང་། །བདག་ནི་འདི་ཡི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད།

the practitioner sees with his mind that all the faults of affliction arise from the belief in the transitory collection and, realizing this to be the domain of the self, he destroys the self.

།ཟ་པོ་རྟག་དངོས་བྱེད་པོ་མིན་པའི་བདག །ཡོན་ཏན་བྱ་མེད་མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས།

the qualities of the tirthikas have been conceptualized by non-buddhists to be perishable, eternal, and insubstantial.

།དེའི་དབྱེ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཟད་ལ་བརྟེན་ནས། །མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ལུགས་ནི་ཐ་དད་འགྱུར།

based on even a tiny fraction of it, the tirthikas will have different philosophical views.

།མོ་གཤམ་བུ་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་ཕྱིར། །དེ་ལྟར་གྱུར་པའི་བདག་ནི་ཡོད་མིན་ཞིང་། །འདི་ནི་ངར་འཛིན་རྟེན་དུའང་མི་རིགས་ལ།

since it is devoid of arising like the son of a milkshake, there is no such thing as a self, and it cannot be supported by grasping at a self.

།འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཡོད་མི་འདོད།

this is not the case on the relative level.

།གང་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་བསྟན་བཅོས་ལས་དེའི་ཁྱད། །མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་གང་བསྟན་དེ་ཀུན་ལ། །རང་གྲགས་མ་སྐྱེས་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་གནོད་པ། །དེ་ཕྱིར་དེ་ཁྱད་ཀུན་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན།

since all the particulars of the scriptures and treatises that have been taught by the tirthikas are obstructed by their own defining characteristics, they do not exist at all.

།དེ་ཕྱིར་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་བདག་མེད་དེ། །ཕུང་པོ་མ་གཏོགས་དེ་འཛིན་མ་གྲུབ་ཕྱིར།

since there is no other self apart from the aggregates, there is nothing that can be grasped apart from those aggregates.

།འཇིག་རྟེན་ངར་འཛིན་བློ་ཡི་རྟེན་དུ་ཡང་། །མི་འདོད་དེ་རིག་མིན་པའང་བདག་ལྟའི་ཕྱིར། །གང་དག་དུད་འགྲོ་བསྐལ་མང་བརྒྱལ་གྱུར་པ། །དེས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་རྟག་འདི་མ་མཐོང་ལ། །ངར་འཛིན་དེ་དག་ལ་ཡང་འཇུག་མཐོང་སྟེ།

worldly beings do not believe that there is a basis for the conception of i. in order to conceive of a self, those who pursue animals for many eons do not see this eternal existence as non-arising and engage in such conceptions.

།དེས་ན་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་བདག་འགའ་མེད།

thus, there is no other self apart from the aggregates.

།ཕུང་པོ་ལས་གཞན་བདག་གྲུབ་མེད་པའི་ཕྱིར།

since there is nothing that can be accomplished apart from the aggregates,

།བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་ཕུང་པོ་ཁོ་ནའོ།

it is only the aggregates that apprehend the view of self.

།ཁ་ཅིག་བདག་ལྟའི་རྟེན་དུ་ཕུང་པོ་ནི། །ལྔ་ཆར་ཡང་འདོད་ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་འདོད། །གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ན་དེ་ཕྱིར་དེ། །མང་བས་བདག་དེ་དག་ཀྱང་མང་བར་འགྱུར།

some hold the five aggregates to be consistent with the view of self, while others hold the one-pointed mind to be the same. if the aggregates were a self, they would become manifold and thus have many selves.

།བདག་ནི་རྫས་སུ་འགྱུར་ཞིང་དེར་ལྟ་བ། །རྫས་ལ་འཇུག་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་འགྱུར།

since the self has a substance and is viewed as such, it does not turn into mistaken perception.

།མྱ་ངན་འདས་ཚེ་ངེས་པར་བདག་ཆད་འགྱུར།

when i have passed into nirvana, my state will certainly come to an end.

།མྱ་ངན་འདས་སྔོན་སྐད་ཅིག་དག་ལ་ནི། །སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པོ་མེད་པས་དེ་འབྲས་མེད།

in the beginning, when one has passed into nirvana, there is no birth, no destruction, and nothing that produces results.

།གཞན་གྱིས་བསགས་ལ་གཞན་གྱིས་ཟ་བར་འགྱུར།

they are accumulated by others and eaten by others.

།དེ་ཉིད་དུ་རྒྱུད་ཡོད་ན་སྐྱོན་མེད་ན། །སྔར་རྣམ་དཔྱད་ཚེ་རྒྱུད་ལ་ཉེས་བཤད་ཟིན།

if there were a lineage at that very moment, there would be no fault. i have already explained the fault in this lineage when it was previously examined.

།དེ་ཕྱིར་ཕུང་པོ་དང་སེམས་བདག་མི་རིགས།

it is therefore inappropriate for the aggregates and mind to have a self.

།འཇིག་རྟེན་མཐའ་ལྡན་ལ་སོགས་མེད་ཕྱིར་རོ།

it is because there is no end to the world, and so on.

།ཁྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ལ། །དེ་ཚེ་ངེས་པར་དངོས་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར།

when you see your practice as selfless, all things will certainly disappear at that time.

།རྟག་བདག་སྤངས་ན་དེ་ཚེ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་སམ་ཕུང་པོ་བདག་མི་འགྱུར།

if you abandon your eternal self, then your mind or the aggregates do not have a self.

།ཁྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ཡིས། །གཟུགས་སོགས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་སོགས། །སྐྱེ་འགྱུར་དེ་ཡི་ངོ་བོ་རྟོགས་མེད་ཕྱིར།

because, through your practice of seeing that there is no self, you will not realize the nature of form and other phenomena, nor will attachment and other forms arise based on apprehending them.

།གང་ཕྱིར་སྟོན་པས་ཕུང་པོ་བདག་གོ་ཞེས། །གསུངས་པ་དེ་ཕྱིར་ཕུང་པོ་བདག་འདོད་ན། །དེ་ནི་ཕུང་ལས་གཞན་བདག་འགོག་པ་སྟེ། །གཟུགས་བདག་མིན་སོགས་མདོ་གཞན་གསུངས་ཕྱིར་རོ།

it is because the teacher has said, aggregates are a self. if one wants to have a self, then there is the cessation of the self that is other than the aggregates. this is explained in another discourse, such as the self-origination of form.

།གང་ཕྱིར་གཟུགས་ཚོར་བདག་མིན་འདུ་ཤེས་ཀྱང་། །མ་ཡིན་འདུ་བྱེད་རྣམས་མིན་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་། །མིན་པར་མདོ་གཞན་ལས་གསུངས་དེ་ཡི་ཕྱིར། །མདོར་བསྟན་ཕུང་པོ་བདག་ཅེས་བཞེད་མ་ཡིན།

because it is not the self of form, feeling, perception, formation, or consciousness that has been taught in other sutras, there is no claim for the aggregates to be a self.

།ཕུང་པོ་བདག་ཅེས་བརྗོད་ཚེ་ཕུང་རྣམས་ཀྱི། །ཚོགས་པ་ཡིན་གྱི་ཕུང་པོའི་ངོ་བོ་མིན།

when aggregates are said to be a self, that is the accumulation of the aggregates, not their essence.

།མགོན་མིན་འདུལ་བའམ་དཔང་པོ་ཉིད་ཀྱང་མིན།

they have no protector, no tamer, and no faculties.

།དེ་མེད་ཕྱིར་དེ་ཚོགས་པ་མ་ཡིན་នོ།

it is not a gathering because it does not exist.

།དེ་ཚེ་དེ་ཡི་ཡན་ལག་ཚོགས་གནས་རྣམས། །ཤིང་རྟ་ཉིད་འགྱུར་ཤིང་རྟ་དང་བདག་མཚུངས།

at that time his limbs will be shaped like chariots, and he himself will be like a chariot.

།མདོ་ལས་ཕུང་པོ་བརྟེན་ནས་ཡིན་གསུངས་པ། །དེ་ཕྱིར་ཕུང་པོ་འདུས་ཙམ་བདག་མ་ཡིན།

since the aggregates are dependently taught in the sutra, it is not the self that is merely compounded.

།དབྱིབས་ཤེ་ན་དེ་གཟུགས་ཅན་ལ་ཡོད་ཕྱིར། །ཁྱོད་ལ་དེ་དག་ཉིད་བདག་ཅེས་འགྱུར་གྱི། །སེམས་སོགས་ཚོགས་ནི་བདག་ཉིད་འགྱུར་མིན་ཏེ།

if you ask what is formless, it is because there are formless beings in your body that all of them have the identity of a self. they do not have the nature of the aggregates of mind and so forth.

།གང་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་དབྱིབས་ཡོད་མ་ཡིན། །ལེན་པོ་རང་ཉེར་ལེན་གཅིག་རིགས་དངོས་མེད། །དེ་ལྟ་ན་ལས་བྱེད་པོ་གཅིག་ཉིད་འགྱུར།

because they have no form, there is no form. clinging does not belong to a single thing and its nature is nonexistent. if that is so, it will be the sole creator of karma.

།བྱེད་པོ་མེད་ལས་ཡོད་སྙམ་བློ་ཡིན་ན།

if you think there are actions that are devoid of a creator,

།མ་ཡིན་གང་ཕྱིར་བྱེད་པོ་མེད་ལས་མེད། །གང་ཕྱིར་ཐུབ་པས་བདག་དེས་ཆུ་མེ། །རླུང་དང་རྣམ་ཤེས་ནམ་མཁའ་ཞེས་བྱ་བ། །ཁམས་དྲུག་དང་ནི་མིག་སོགས་རེག་པ་ཡི།
།རྟེན་དྲུག་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེར་བརྟེན་ཞིང་། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཆོས་རྣམས་ཉེར་བཟུང་ནས། །དེས་གསུངས་དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་དེ་རྣམས་དང་།
།དེ་ཉིད་མ་ཡིན་ཚོགས་ཙམ་ཉིད་མིན་ཏེ།

this is not the case. it is because there is no karmic action, and for that reason i have been taught by the sage to be free of earth, water, fire, wind, and space- those who rely on the six foundations, namely, the six eyes, and so forth, as well as the six tactile objects, such as mind, intellect, and mental faculty. since they do not belong to a mere collection, they are nonexistent.

།དེ་ཕྱིར་ངར་འཛིན་བློ་དེ་རྣམས་ལ་མིན།

this is not the case with those who conceive of me.

།བདག་མེད་རྟོགས་ཚེ་རྟག་པའི་བདག་སྤོང་ཞིང་། །འདི་ནི་ངར་འཛིན་རྟེན་དུའང་མི་འདོད་པ། །དེ་ཕྱིར་བདག་མེད་ཤེས་པས་བདག་ལྟ་བ།
།དཔྱིས་ཀྱང་འབྱིན་ཞེས་སྨྲ་བ་ཤིན་ཏུ་མཚར།

it is astonishing that when one realizes selflessness, one relinquishes the self of permanence and does not believe in a self or a support. knowing this to be selfless, one should cast aside the view of self.

།རང་ཁྱིམ་རྩིག་ཕུག་སྦྲུལ་གནས་མཐོང་བཞིན་དུ། །འདི་ན་གླང་ཆེན་མེད་ཅེས་དོགས་བསལ་ཏེ།

having seen the house, the walls, and the abode of snakes, they dispel the doubts that elephants do not exist.

།སྦྲུལ་གྱི་འཇིགས་པའང་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ནི། །ཀྱེ་མ་གཞན་གྱི་གནམ་པོར་འགྱུར་ཉིད་དོ།

forsaking the fear of snakes, he exclaimed, alas, this is the thunderbolt of others.

།ཕུང་པོར་བདག་ཡོད་མ་ཡིན་བདག་ལ་ཡང་། །ཕུང་པོ་དེ་རྣམས་ཡོད་མིན་གང་ཕྱིར་འདིར། །གཞན་ཉིད་ཡོད་ན་རྟོག་པ་འདིར་འགྱུར་ན། །གཞན་ཉིད་དེ་མེད་དེ་ཕྱིར་འདི་རྟོག་པའོ།

not in the aggregates there is no self, but in the self there are no aggregates. if there were something else, that would be thought. since there is nothing else, this is thought.

།བདག་ནི་གཟུགས་ལྡན་མི་འདོད་གང་ཕྱིར་བདག །ཡོད་མིན་དེ་ཕྱིར་ལྡན་དོན་སྦྱོར་བ་མེད།

since the self is not conceptualized as having a physical form, and because the self does not exist, there is no connection to the conventional meaning.

།གཞན་ན་གནག་ལྡན་གཞན་མིན་གཟུགས་ལྡན་ན། །བདག་ནི་གཟུགས་ལས་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་མེད།

if there is something that is black or something else, then the self does not exist apart from form.

།གཟུགས་བདག་མ་ཡིན་བདག་ནི་གཟུགས་ལྡན་མིན།

i am not the self of form, and i have no form.

།གཟུགས་ལ་བདག་མེད་བདག་ལའང་གཟུགས་ཡོད་མིན།

form has no self, nor does the self have any form.

།དེ་ལྟར་རྣམ་བཞིར་ཕུང་ཀུན་ཤེས་བྱ་སྟེ། །དེ་དག་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཉི་ཤུར་འདོད།

in this way, all the aggregates should be understood to have four aspects. these people hold the twenty views of self to be twenty.

།ལྟ་རི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྡོ་རྗེ་ཡིས། །བཅོམ་བདག་གང་དང་ལྷན་ཅིག་འཇིག་འགྱུར་པ། །འཇིག་ཚོགས་ལྟ་རི་ལྷུན་སྟུག་ལ་གནས་པ། །རྩེ་མོ་མཐོ་བར་གྱུར་པ་འདི་དག་གོ།

with the vajra of realizing views to be devoid of self, which destroys me and is conquered by those who dwell on the thick mountain of belief in the transitory collection-these are the lofty peaks.

།ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་རྟག་མི་རྟག །ལ་སོགས་བརྗོད་མེད་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་འདོད། །རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་ཤེས་བྱར་དེ་འདོད་ཅིང་། །དེ་ནི་ངར་འཛིན་གཞིར་ཡང་འདོད་པ་ཡིན།

some hold the inexpressible and insubstantial person to be an essence, yet others hold the six consciousnesses to be the basis of clinging to me.

།གང་ཕྱིར་གཟུགས་ལས་སེམས་བརྗོད་མེད་མི་རྟོགས།

because, based on form, one does not understand the inexpressible mind.

།དངོས་ཡོད་བརྗོད་མེད་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཉིད། །གལ་ཏེ་བདག་འགའ་དངོས་པོར་གྲུབ་གྱུར་ན། །སེམས་ལྟར་གྲུབ་དངོས་བརྗོད་དུ་མེད་མི་འགྱུར།

it is insubstantial, inexpressible, and nonconceptual. if a self were to become an entity like the mind, its true nature would not be indescribable.

།གང་ཕྱིར་ཁྱོད་བུམ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི། །ངོ་བོ་གཟུགས་སོགས་ལས་བརྗོད་མེད་འགྱུར་བས། །བདག་གང་ཕུང་པོ་ལས་བརྗོད་མེད་འགྱུར་ཏེ། །རང་གིས་ཡོད་པར་གྲུབ་པར་རྟོགས་མི་བྱ།

you should not conceptualize the essence that does not exist as a lump of clay, which is indescribable from form and so forth- anything that can be expressed through the aggregates has its own existence.

།ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རང་བདག་ལས་གཞན་ནི། །མི་འདོད་གཟུགས་སོགས་ལས་གཞན་དངོས་འདོད་ཅིང་། །དངོས་ལ་རྣམ་པ་དེ་གཉིས་མཐོང་འགྱུར་བ། །དེ་ཕྱིར་བདག་མེད་དངོས་ཆོས་དང་བྲལ་ཕྱིར།

since your consciousness is not conceptualized as something other than form and so forth, and because you see things in two different ways, it is selfless and insubstantial.

།དེ་ཕྱིར་ངར་འཛིན་རྟེན་ནི་དངོས་པོ་མིན།

therefore, the basis of grasping at i is not an entity.

།ཕུང་ལས་གཞན་མིན་ཕུང་པོའི་ངོ་བོ་མིན།

it is not anything other than the aggregates, and has no essence whatsoever.

།ཕུང་པོ་རྟེན་མིན་འདི་ནི་དེ་ལྡན་མིན།

the aggregates have no support, and are not endowed with it.

།འདི་ནི་ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་འགྲུབ་པར་འགྱུར།

it is through relying on the aggregates that accomplishment is attained.

།ཤིང་རྟ་རང་ཡན་ལག་ལས་གཞན་འདོད་མིན།

they do not wish for anything other than their own chariots.

།གཞན་མིན་མ་ཡིན་དེ་ལྡན་ཡང་མིན་ཞིང་། །ཡན་ལག་ལ་མིན་ཡན་ལག་དག་དེར་མིན།

it is not other than that, nor is it associated with that. it does not belong to the limbs or to those limbs.

།འདུས་པ་ཙམ་མིན་དབྱིབས་མིན་ཇི་བཞིན་ནོ།

just as it is merely compounded and not shape-shifting,

།གལ་ཏེ་ཚོགས་ཙམ་ཤིང་རྟར་འགྱུར་ན་ནི། །སིལ་བུར་གནས་ལ་ཤིང་རྟ་ཉིད་ཡོད་འགྱུར།

if a chariot were merely an assembly, it would still have chariots.

།གང་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་མེད་ཡན་ལག་དག །མེད་པས་དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྟར་རིགས་པའང་མིན།

since there are no limbs or limbs, the mere shape of a chariot is inappropriate.

།ཁྱོད་དབྱིབས་ཡན་ལག་རེ་རེ་སྔར་ཡོད་གྱུར།

your complexion has the same features as before.

།ཇི་བཞིན་ཤིང་རྟར་གཏོགས་ལའང་དེ་བཞིན་ན། །བྱེ་བར་གྱུར་པ་དེ་དག་ལ་ཇི་ལྟར། །ད་ལྟར་ཡང་ནི་ཤིང་རྟ་ཡོད་མ་ཡིན།

just as it is with the chariot, so it is also with those who are divided. how could such chariots not be found in the present?

།ད་ལྟ་གལ་ཏེ་ཤིང་རྟ་ཉིད་དུས་འདིར། །འཕང་ལོ་སོགས་ལ་དབྱིབས་ཐ་དད་ཡོད་ན། །འདི་གཟུང་འགྱུར་ན་དེ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ།

if at the time of this chariot there were different shapes, such as wheels and so on, what could be grasped would be nonexistent.

།དེ་ཕྱིར་དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྟར་ཡོད་མ་ཡིན།

therefore, the mere shape does not exist as a chariot.

།གང་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཅང་མེད་པས། །དབྱིབས་དེ་ཡན་ལག་ཚོགས་ཀྱི་མ་ཡིན་ན། །གང་ཞིག་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་དེ་བརྟེན་ནས། །འདིར་ནི་དབྱིབས་སུ་ལྟ་ཞིག་ཇི་ལྟར་འགྱུར།

since your assembly is unconfused, its shape is none other than a collection of limbs, how could it be based on anything that does not exist?

།ཁྱོད་ཀྱི་འདིར་ནི་ཇི་ལྟར་འདོད་དེ་ལྟར། །མི་བདེན་པ་ཡི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་བྱས་ནས། །འབྲས་བུའི་རྣམ་པ་མི་བདེན་རང་བཞིན་ཅན།

just as you wish, it is based on the cause of what is unreal and has the nature of insubstantial results.

།ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་སྐྱེ་བར་ཤེས་པར་གྱིས།

know that everything is born.

།འདིས་ནི་གཟུགས་སོགས་དེ་ལྟར་གནས་རྣམས་ལ། །བུམ་བློ་ཞེས་བྱའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཉིད།

in the same way, with regard to objects such as form and so forth, the idea of a jar is also untenable.

།སྐྱེ་བ་མེད་པས་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་ཡོད་མིན།

since it is devoid of arising, form and so on are nonexistent.

།དེ་ཡི་ཕྱིར་ཡང་དེ་དག་དབྱིབས་མི་རིགས།

for this reason their appearance is inappropriate.

།དེ་ནི་དེ་ཉིད་དུ་འམ་འཇིག་རྟེན་དུ། །རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་འགྲུབ་འགྱུར་མིན་མོད་ཀྱི།

it is not so, nor will it be accomplished in the world in seven different ways.

།རྣམ་དཔྱད་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་འདིར། །རང་གི་ཡན་ལག་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན།

in this world, where there is no discernment, the limbs of ones own body are designated as dependent.

།དེ་ཉིད་ཡན་ལག་ཅན་དེ་ཆ་ཤས་ཅན། །ཤིང་རྟ་དེ་ཉིད་བྱེད་པོ་ཞེས་འགྲོར་བསྙད།

the chariot itself is called the creator and belongs to the category of limbs.

།སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ལེན་པོ་ཉིད་དུ་འགྲུབ།

he will succeed as a recipient for the welfare of all beings.

།འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་མ་བརླག་ཅིག །རྣམ་བདུན་གྱིས་མེད་གང་དེ་ཇི་ལྟ་བུར། །ཡོད་ཅེས་རྣལ་འབྱོར་པས་འདིའི་ཡོད་མི་རྙེད།

do not break the conventional conventions that are renowned in the world. how could this nonexistence be found by means of the seven aspects? practitioners do not find any such existence.

།དེས་དེ་ཉིད་ལའང་བདེ་བླག་འཇུག་འགྱུར་བས། །འདིར་དེའི་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་འདོད་པར་བྱ།

if one wishes to attain accomplishment in this way, one will be able to enter that very place with ease.

།ཤིང་རྟ་ཡོད་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་ཡི་ཚེ། །ཡན་ལག་ཅན་མེད་དེའི་ཡན་ལག་ཀྱང་མེད།

since the chariot itself exists, at that time there are no limbs or limbs.

།ཤིང་རྟ་ཚིག་ན་ཡན་ལག་མེད་དཔེ་བཞིན།

like a chariot devoid of limbs when it is burned,

།བློ་མེས་ཡན་ལག་ཅན་བསྲེགས་ཡན་ལག་གོ།

blazing with intelligence, they are limbs devoid of limbs.

།དེ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པས་ཕུང་པོ་དང་། །ཁམས་དང་དེ་བཞིན་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་བརྟེན་ནས། །བདག་ཀྱང་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཉིད་དུ་འདོད།

likewise, according to what is renowned in the world, it is dependent on the aggregates, the sensory elements, and the six sense sources that i also hold to be appropriated.

།ཉེར་ལེན་ལས་ཡིན་འདིའི་བྱེད་པོའང་ཡིན།

clinging is action, and that is what constitutes action.

།དངོས་ཡོད་མིན་ཕྱིར་འདི་ནི་བརྟན་མིན་ཞིང་། །མི་བརྟན་ཉིད་མིན་འདི་ནི་སྐྱེ་འཇིག་མིན།

since it has no substance, it is not stable. it is unstable and does not arise or cease.

།འདི་ལ་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡང་། །ཡོད་མིན་དེ་ཉིད་དང་ནི་གཞན་ཉིད་མིན།

in this there is neither permanence nor anything else.

།གང་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་འགྲོ་རྣམས་ངར་འཛིན་བློ། །རབ་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་དེ་ཡི་གང་ཡིན་དེར། །ང་ཡིར་འཛིན་བློ་འབྱུང་བའི་བདག་དེ་ནི། །མ་བརྟགས་གྲགས་པར་གཏི་མུག་ལས་ཡིན་ནོ།

it is because beings always have thoughts of clinging to i that they go forth, and this is where thoughts of mine arise-this is the action of delusion, which is renowned for its lack of imputation.

།གང་ཕྱིར་བྱེད་པོ་མེད་ཅན་ལས་མེད་པ། །དེ་ཕྱིར་བདག་གི་བདག་མེད་པར་ཡོད་མིན།

because they have no creator and no karma, they do not exist in the absence of a self belonging to a self.

།དེ་ཕྱིར་བདག་དང་བདག་གི་སྟོང་ལྟ་ཞིང་། །རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར།

therefore, those practitioners who see self and what belongs to self as empty will attain liberation.

།བུམ་པ་སྣམ་བུ་རེ་ལྡེ་དམག་དང་ནགས་ཚལ་ཕྲེང་བ་ལྗོན་ཤིང་དང་། །ཁང་ཁྱིམ་ཤིང་རྟ་ཕྲན་དང་འགྲོན་གནས་ལ་སོགས་དངོས་རྣམས་གང་དག་དང་།
།དེ་བཞིན་གང་དག་སྐྱོ་ནས་སྐྱེ་འདིས་བསྟན་པ་དེ་རྣམས་རྟོགས་བྱ་སྟེ།

you should understand the objects of alms bowls, vases, ointments, garlands, trees, houses, fences, chariots, and so on, as well as all that is taught by those who have been born in this world.

།གང་ཕྱིར་ཐུབ་དབང་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལྷན་ཅིག་རྩོད་མི་མཛད་ཕྱིར་རོ།

this is because the lord of sages does not quarrel with worldly people.

།ཡན་ལག་ཡོན་ཏན་འདོད་ཆགས་མཚན་ཉིད་དང་ནི་བུད་ཤིང་ལ་སོགས་དང་། །ཡོན་ཏན་ཅན་ཡན་ལག་ཅན་ཆགས་དང་མཚན་གཞི་མེ་ལ་སོགས་དོན་དག
།དེ་རྣམས་ཤིང་རྟའི་རྣམ་དཔྱད་བྱས་པས་རྣམ་བདུན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། །དེ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པར་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན།

the qualities of the limbs, the characteristics of desire, firewood, and so forth, as well as the factors conducive to adherence to good qualities, attachment, causation, fire, etc., are nonexistent. the seven aspects of the chariot cannot be examined in terms of anything other than what is renowned in the world.

།གལ་ཏེ་རྒྱུ་ཡིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྐྱེད་དེ་ལྟ་ན་དེ་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་། །གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་ན་ནི་དེ་མེད་རྒྱུ་མེད་ཅན་དུ་འགྱུར།

if one generates what is produced by causes, then that is the cause. if one does not generate results, then nonexistence will be uncaused.

།འབྲས་བུ་ཡང་ནི་རྒྱུ་ཡོད་གྱུར་ན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡི་ཕྱིར།

because when there is a cause, the fruit will also arise.

།གང་ལས་གང་ཞིག་འགྱུར་བ་གང་ཞིག་ལས་སྔར་གང་ཞིག་འགྱུར་བ་སྨྲོས།

tell me, from what will there be anything that has previously been done?

།གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིས་ཕྲད་ནས་འབྲས་སྐྱེད་བྱེད་ན་དེ་ཡི་ཚེ། །དེ་དག་ནུས་པ་གཅིག་པས་སྐྱེད་བྱེད་འབྲས་བུ་ཐ་དད་མེད་འགྱུར་ཞིང་།
།སོ་སོར་ན་ནི་རྒྱུ་འདི་རྒྱུ་མིན་རྣམས་དང་ཁྱད་པར་མེད་འགྱུར་ལ།

if, because of your cause, you come together and give rise to results, then there will be no difference between their production and the result they produce. each of them will have no distinction between causes and non-products.

།གཉིས་པོ་འདི་དག་སྤངས་ནས་རྟོག་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་མ་ཡིན།

having relinquished these two, there will be no other thought.

།ཅི་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་དེ་ཕྱིར་འབྲས།

if you do not generate results by means of your cause, then that is the result.

།ཞེས་བྱ་ཡོད་མིན་འབྲས་བྲལ་རྒྱུ་ནི་རྒྱུ་མེད་ཅན་འགྱུར་ཡོད་པའང་མིན།

what you say is nonexistent, fruitless, and uncaused. it does not exist.

།གང་ཕྱིར་འདི་དག་གཉིས་ཆར་ཡང་ནི་སྒྱུ་མ་དང་འདྲ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །བདག་ལ་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད།

because both of these are like illusions, i have no faults with worldly things.

།སུན་འབྱིན་འདིས་སུན་དབྱུང་བྱ་ཕྲད་ནས་འབྱིན་ནམ་མ་ཕྲད་པར། །ཡིན་ཞེས་ཉེས་པ་འདིར་ནི་ཁྱོད་ལའང་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ།

do you not have the same faults as you, saying, with this slander, what should be slandered? when it comes together or when it does not come together?

།གང་ཚེ་དེ་སྐད་སྨྲ་ཞིང་རང་ཕྱོགས་ཁོ་ན་རྣམ་འཇོམས་པ། །དེ་ཚེ་ཁྱོད་ཀྱིས་སུན་དབྱུང་སུན་ནི་འབྱིན་པར་ནུས་མ་ཡིན།

when you speak such words, destroying only your own assertions, you will not be able to repudiate what you have defamed.

།གང་ཕྱིར་རང་གི་ཚིག་ལའང་ཐལ་བ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ཀྱིས། །རིགས་པ་མེད་པར་དངོས་མཐའ་དག་ལ་སྐུར་འདེབས་དེ་ཡི་ཕྱིར།
།ཁྱོད་ནི་སྐྱེ་བོ་དམ་པས་བཞེད་མི་འགྱུར་ཞིང་གང་གི་ཕྱིར། །ཁྱོད་ལ་རང་ཕྱོགས་མེད་པས་སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་རྒོལ་བ་བའང་ཡིན།

you are not worthy of being criticized by sublime beings because you do not have a personal perspective, and because your words are equal to the assertion of conflagration, you denigrate all things unskillfully.

།སུན་འབྱིན་པས་སུན་དབྱུང་བྱ་མ་ཕྲད་སུན་ནི་འབྱིན་བྱེད་དམ། །འོན་ཏེ་ཕྲད་ནས་ཡིན་ཞེས་སྨྲས་ཟིན་ཉེས་པ་འདིར་གང་ལ། །ངེས་པར་ཕྱོགས་ཡོད་དེ་ལ་འགྱུར་གྱི་བདག་ལ་ཕྱོགས་འདི་ནི།
།ཡོད་པ་མིན་པས་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་སྲིད་མ་ཡིན།

it is not possible to repudiate what has been eradicated by the slanderer, or to repulse what has not yet been concocted. in this case, if one were to criticize someone so as to make a mistake, then that would certainly be the case for someone with an opposite view. since i do not have such a view, there could be no transgression.

།ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཡོད་ཁྱད་པར་རྣམས། །གཟུགས་བརྙན་ལ་ཡང་གཟའ་བཟུང་ལ་སོགས་རྣམས་ཚེ་མཐོང་འགྱུར་ལ།
།ཉི་མ་དང་ནི་གཟུགས་བརྙན་རྣམ་པར་ཕྲད་དང་མ་ཕྲད་པར། །མི་རིགས་མོད་ཀྱི་བརྟེན་ནས་ཐ་སྙད་ཙམ་ཞིག་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་།

although it is not possible for you to see the reflection of the sun at the moment when it is eclipsed by a lunar eclipse, and so on, even though it is impossible for the sun and its reflections to meet, it can only come about through conventional imputations.

།མི་བདེན་བཞིན་དུའང་རང་གི་བྱད་བཞིན་མཛེས་པར་བསྒྲུབ་བྱའི་ཕྱིར། །དེ་ནི་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་འདིར་ཡང་ཤེས་རབ་གདོང་།

in order to make ones own appearance that is unreal and beautiful, let your insight be present here just as it is.

།སྒྲུབ་པར་བྱ་ལ་ནུས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་གཏན་ཚིགས་ནི། །འཐད་པ་དང་བྲལ་ལས་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ།

you should know that the reason for seeing the power of purification is to realize what is to be accomplished through nonconceptuality.

།གལ་ཏེ་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་དངོས་གྲུབ་དང་། །དངོས་སུ་གོ་བྱ་ཉིད་འགྱུར་བསྒྲུབ་བྱའི་ངོ་བོའང་ཡོད་གྱུར་ན། །ཕྲད་པ་ལ་སོགས་རིགས་པ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་འགྱུར་ཞིག་ན།
།དེ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས་ཁྱོད་ཀྱི་ཡི་ཆད་འབའ་ཞིག་ཡིན།

if there were personal accomplishments, logical proofs, signs, and the essence of what is to be accomplished at first, then it would be impossible for you to engage in encounters and so forth. thus, your distrust is utterly insubstantial.

།དངོས་རྣམས་མཐའ་དག་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་སུ་གཞུག་པར་ནི། །ཞུས་པར་ཆེས་སླ་ཇི་ལ་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གཞན་དག་ལ། །ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བདེ་བླག་ཏུ་ནི་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ།

it is not easy to ask questions about the fact that all entities are insubstantial, nor is it easy for someone else to comprehend them with ease.

།རྟོག་གེ་ངན་པའི་དྲ་བས་འཇིག་རྟེན་ཅི་སྟེ་འདིར་རྩོལ་བྱེད།

why do you strive in this world with the net of corrupt speculation?

།ལྷུན་འབྱིན་ལྷག་མ་གོང་དུ་བསྟན་པ་ཡང་ནི་ཤེས་བྱས་ནས། །ཕྲད་པ་ལ་སོགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལན་གྱི་ཆེད་དུ་འདིར་གཏང་བྱ།

knowing the remaining ones as previously described, i will release them here in order to counteract encounters and so forth.

།ལྷུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་རྒོལ་བ་པ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡོད་མིན་པ། །དེ་སྐད་སྨྲར་བཤད་ལྷག་མ་ཕྱོགས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ།

the remaining parts should be understood by means of the same as previously described, just as there are no contradictory statements or defamatory statements.

།བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་དགྲོལ་ཕྱིར། །ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བ་རྣམ་གཉིས་གསུངས།

this selflessness, in order to liberate beings, is taught as the two divisions of phenomena and persons.

།དེ་ལྟར་སྟོན་པས་སླར་ཡང་འདི་ཉིད་ནི། །གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཕྱེ་སྟེ་རྣམ་མང་གསུངས།

the teacher then proceeded to teach this in many different ways to those who are to be trained.

།སྤྲོས་དང་བཅས་པར་སྟོང་པ་ཉིད། །བཅུ་དྲུག་བཤད་ནས་མདོར་བསྡུས་ཏེ། །སླར་ཡང་བཞིར་བཤད་དེ་དག་ནི། །ཐེག་ཆེན་དུ་ཡང་བཞེད་པ་ཡིན།

i have explained in brief the sixteen aspects of emptiness, which are accompanied by discursive elaboration. these four parts are said to be the great vehicle.

།གང་ཕྱིར་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ། །ཡིན་ཕྱིར་མིག་ནི་མིག་གིས་སྟོང་།

it is because its nature is that the eyes are empty of the eyes.

།དེ་བཞིན་རྣ་བ་སྣ་དང་ལྕེ། །ལུས་དང་ཡིད་ཀྱིས་བསྙད་པར་བྱ།

they should speak with their ears, nose, tongue, body, and mind.

།ཐེར་ཟུག་གནས་པ་མ་ཡིན་དང་། །འཇིག་པ་མ་ཡིན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །མིག་ལ་སོགས་པ་དྲུག་པོ་ཡི། །རང་བཞིན་མེད་ཉིད་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ནང་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད།

because it does not endure and does not disintegrate, the essencelessness of the six eyes and so forth is said to be internal emptiness.

།གང་ཕྱིར་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ། །ཡིན་ཕྱིར་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་།

because that is the nature of form, form is empty of form.

།སྒྲ་དང་དྲི་རོ་རེག་བྱ་དང་། །ཆོས་རྣམས་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ།

the same applies to sounds, odors, tastes, tangibles, and mental phenomena.

།གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད། །ཕྱི་རོལ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འདོད།

the essencelessness of form and so forth is said to be emptiness of external phenomena.

།གཉིས་ཆར་རང་བཞིན་མེད་ཉིད་ནི། །ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།

the essencelessness of both is the emptiness of both external and internal phenomena.

།ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད། །མཁས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བསྒྲད།

the wise declare that all phenomena have no intrinsic nature to be emptiness.

།སྟོང་ཉིད་དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི། །ངོ་བོས་སྟོང་པར་འདོད་པ་ཡིན།

emptiness is also said to be empty of the essence of voidness.

།སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་གང་། །སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད་དེ། །སྟོང་ཉིད་དངོས་པོའི་བློ་ཅན་གྱི། །འཛིན་པ་བཟློག་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན།

emptiness, which is said to be empty, is conceived of as voidness. it has been taught for the sake of removing grasping from the minds of those who are conceptualized as empty.

།སེམས་ཅན་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ནི། །མ་ལུས་ཁྱབ་བྱེད་ཉིད་ཕྱིར་དང་། །ཚད་མེད་དཔེ་ཡིས་མུ་མཐའ་ནི། །མེད་ཕྱིར་ཕྱོགས་རྣམས་ཆེན་པོ་ཉིད།
།འདི་དག་བཅུ་ཆར་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱིས། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གང་ཡིན་དེ། །ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་དེ། །ཆེན་པོར་འཛིན་པ་བཟློག་ཕྱིར་གསུངས།

the greatness of the ten directions is explained in order to eliminate the conceptualization of greatness. this is called emptiness, because it destroys all worlds that are contained in the vessels of sentient beings and causes them to pervade everything without exception, and because it does not limit anything by means of immeasurable analogies.

།དེ་ནི་དགོས་པ་མཆོག་ཡིན་པས། །དོན་དམ་མྱ་ངན་འདས་པ་ཡིན།

since that is the supreme thing to be accomplished, it is ultimate nirvana.

།དེ་ནི་དེ་ཡིས་སྟོང་ཉིད་གང་། །དེ་ནི་དོན་དམ་སྟོང་ཉིད་དེ།

emptiness is the essence of ultimate reality.

།མྱང་འདས་དངོས་པོའི་བློ་ཅན་གྱི། །འཛིན་པ་བཟློག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །དོན་དམ་མཁྱེན་པས་དོན་དམ་པ། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་བསྟན་པར་མཛད།

the one who knows the ultimate teaches emptiness in order to reverse the grasping of those whose minds are inclined toward the higher realms.

།རྐྱེན་ལས་བྱུང་ཕྱིར་ཁམས་གསུམ་པོ། །འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ངེས་པར་བསྒྲད།

the three realms are said to be conditioned because they arise from conditions.

།དེ་ནི་དེ་ཡིས་སྟོང་ཉིད་གང་། །དེ་ནི་འདུས་བྱས་སྟོང་ཉིད་གསུངས།

emptiness is taught to be that which is composed of all phenomena.

།གང་ལ་སྐྱེ་གནས་མི་རྟག་ཉིད། །དེ་དག་མེད་པ་འདུས་མ་བྱས།

where birth is impermanent, the nonexistent is unconditioned.

།དེ་ནི་དེ་ཡིས་སྟོང་ཉིད་གང་། །དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་ཉིད། །གང་ལ་མཐའ་ནི་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ནི་མཐའ་ལས་འདས་པར་བརྗོད།

emptiness is that which is unconditioned, where there is no limit. that is what is called transcendence.

།དེ་དེ་ཁོ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད། །མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་ཉིད་བསྟན། །ཐོག་མ་དང་པོ་ཐ་མ་མཐའ། །དེ་དག་མེད་པས་འཁོར་བ་ནི། །ཐོག་མ་ཐ་མ་མེད་པར་བརྗོད།

by means of that alone, emptiness is said to be supramundane- beginning, beginning, end, and end. thus, it is said that cyclic existence has no beginning or end.

།འགྲོ་འོང་བྲལ་ཕྱིར་རྨི་ལམ་ལྟའི། །སྲིད་འདི་དེ་ཡིས་དབེན་ཉིད་གང་། །དེ་ནི་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ། །མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས། །བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་ངེས་པར་བསླད།
།དོར་བ་ཅེས་བྱ་འཕོར་བ་དང་། །འཕོར་བ་ལ་ནི་ངེས་པར་བརྗོད། །དོར་མེད་གཏོང་བ་མེད་པ་སྟེ། །འགག་འང་དོར་མེད་གང་ཡིན་པའོ།
།དོར་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། །དེ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན།

it is said in the treatises that this existence is void because it is devoid of movement and rebirth. it is primordial, ultimate, and non-existent. it has been taught in the teachings that emptiness is to be discarded, dismissed, and relinquished. there is no discarding or abandoning, and there is nothing to be forsaken but voidness.

།དེ་དེའི་ཕྱིར་ན་དོར་མེད་པ། །སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་བརྗོད།

therefore, the absence of abandonment is what is called emptiness.

།འདུས་བྱས་ལ་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད། །གང་ཕྱིར་སློབ་མ་རང་སངས་རྒྱས། །རྒྱལ་སྲས་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་ཀྱིས། །མ་མཛད་དེའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ལ།
།སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །རང་བཞིན་ཉིད་དུ་བསླད་པ་སྟེ།

since the essence of conditioned phenomena and so forth is not created by a disciple, a pratyekadbuddha, a son of the victorious ones, or a tathagata, it is said to have that very nature.

།དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་སྟོང་ཉིད་གང་། །དེ་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད། །ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་རེ་དྲུག་དང་། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་དྲུག་དང་། །གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ཅན་མིན་དེ་བཞིན།
།འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཆོས་རྣམས། །ཆོས་དེ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །དེ་དག་གིས་དབེན་སྟོང་ཉིད་གང་། །གཟུགས་རུང་ལ་སོགས་དངོས་མེད་གང་།
།དེ་ནི་རང་མཚན་སྟོང་པ་ཉིད། །གཟུགས་ནི་གཟུགས་རུང་མཚན་ཉིད་ཅན། །ཚོར་བ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན། །འདུ་ཤེས་མཚན་མར་འཛིན་པ་སྟེ།

that which is itself the emptiness of all phenomena, namely, the twelve sense sources and the six sensory receptacles arising from them, as well as the formless and unconditioned phenomena. what is devoid of any phenomenon, whether compounded or uncompounded, is empty and insubstantial. that which has no intrinsic defining characteristic, such as the self-perceptuality of feeling, does not exist.

།འདུ་བྱེད་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའོ། །ཡུལ་ལ་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ། །རྣམ་ཤེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ།

formations are conditioned, and objects are perceived individually. this is the defining characteristic of consciousness.

།ཕུང་པོ་སྡུག་བསྔལ་རང་མཚན་ཉིད། །ཁམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྦྲུལ་གདུག་འདོད།

the psycho-physical aggregates are characterized by their own suffering, and the essence of the elements is perceived as a poisonous snake.

།སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །སྐྱེ་བའི་སྒོར་གྱུར་ཉིད་དུ་གསུངས།

the buddhas have taught that the sense sources are the gateway to birth.

།རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་འདུ་འཕྲོད་མཚན་ཉིད་དོ།

dependent arising is characterized by karmic formation.

།གཏོང་བ་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན། །ཚུལ་ཁྲིམས་གདུང་མེད་མཚན་ཉིད་བཟོད། །ཁྲོ་མེད་མཚན་ཉིད་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི། །ཁ་ན་མ་ཐོ་མེད་ཉིད་དོ།

relinquishment is the perfection of generosity, discipline is free from torment, patience is the characteristic of freedom from anger, and diligence is faultlessness.

།བསམ་གཏན་སྡུད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །ཤེས་རབ་ཆགས་མེད་མཚན་ཉིད་དེ། །ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་དྲུག་རྣམས་ཀྱི། །མཚན་ཉིད་འདི་དག་ཡིན་པར་བརྗོད།

insight has the characteristic of nonattachment. these are called the characteristics of the six perfections.

།བསམ་གཏན་རྣམས་དང་ཚད་མེད་དང་། །དེ་བཞིན་གཞན་གང་གཟུགས་མེད་པ། །དེ་དག་ཡང་དག་མཁྱེན་པ་ཡིས། །མི་འཁྲུག་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་གསུངས།

the meditative concentrations, the immeasurable aspirations, and all the other formless absorptions have been taught by those who know reality to have the characteristic of imperturbability.

།བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཆོས་སུམ་ཅུ་བདུན། །ངེས་པར་འབྱུང་བྱེད་རང་མཚན་ཉིད། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། །དམིགས་པ་མེད་པས་རྣམ་དབེན་ཉིད།
།མཚན་མ་མེད་པ་ཞི་ཉིད་དེ། །གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་དང་། །གཏི་མུག་མེད་རྣམ་ཐར་རྣམས་ཀྱི། །མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་གྲོལ་བྱེད་པའོ།

the thirty-seven factors of awakening that lead to deliverance have their own defining characteristic. the characteristic of emptiness is disengaged by means of nonapprehension, absence of marks is peace, and the characteristics of the third are freedom from suffering and ignorance. this is what liberates all phenomena.

།སྟོབས་རྣམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་ནི། །གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རང་བཞིན་གསུངས།

it has been taught that the nature of certainty is due to the greatness of the powers.

།སྐྱོབ་པའི་མི་འཇིགས་པ་རྣམས་ནི། །ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའི་ངོ་བོ་ཡིན།

the protectors, the fearless ones, are of a steadfast nature.

།སོ་སོར་ཡང་དག་རིག་རྣམས་ནི། །སྤོབས་སོགས་ཚད་མེད་མཚན་ཉིད་ཅན། །འགྲོ་ལ་ཕན་པ་ཉེར་སྒྲུབ་པ། །བྱམས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ།

the discernments are characterized by limitless eloquence and so forth. this is called great love, which brings benefit to beings.

།སྡུག་བསྔལ་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སྐྱོབ་པ། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའོ་དགའ་བ་ནི། །རབ་དགའི་མཚན་ཉིད་བཏང་སྙོམས་ནི། །མ་འདྲེས་མཚན་ཉིད་ཅན་ཞེས་བྱ།

compassion is the great compassion that protects beings from suffering, joy is the characteristic of delight, and equanimity is an unadulterated characteristic.

།སངས་རྒྱས་ཆོས་ནི་མ་འདྲེས་པ། །བཅུ་དང་བརྒྱད་དུ་གང་འདོད་དག །གང་ཕྱིར་སྟོན་དེས་མི་འཕྲོགས་པ། །དེ་ཕྱིར་མི་འཕྲོགས་རང་མཚན་ཉིད།

it is the very essence of what is undisturbed by those who rely on the ten and eight unique qualities of buddhahood.

།རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ནི། །མངོན་སུམ་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་འདོད།

the wisdom of omniscience is said to have the characteristic of direct perception.

།གཞན་ནི་ཉི་ཚེ་བ་ཉིད་ཀྱིས། །མངོན་སུམ་ཞེས་བྱར་མི་འདོད་དོ།

this is not what is meant by direct perception, since it is secondary and intermediate.

།གང་ཞིག་འདུས་བྱས་མཚན་ཉིད་དང་། །འདུས་མ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་། །རེ་རེ་཯ོ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད། །དེ་ནི་རང་མཚན་སྟོང་པ་ཉིད།

whatever is characterized by conditioned phenomena and the characteristic of the unconditioned, all of them are emptiness in their individual defining characteristics.

།ད་ལྟ་བ་འདི་མི་གནས་ཤིང་། །འདས་དང་མ་འོངས་ཡོད་མ་ཡིན།

the present does not remain. it is neither past nor future.

།གང་དུ་དེ་དག་མི་དམིགས་པ། །དེ་ལ་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བརྗོད།

where there is no perception of them, that is what is called nonperception.

།མི་དམིགས་པ་དེ་རང་ངོ་བོ། །དེ་ཡིས་དབེན་པ་ཉིད་གང་དེ། །ཐེར་ཟུག་གནས་མིན་འཇིག་མིན་པས། །མི་དམིགས་ཞེས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་དོ།

emptiness is what is referred to as non-apprehension, because its essence is disengaged from that. it does not endure and does not come to an end.

།རྐྱེན་ལས་བྱུང་ཕྱིར་དངོས་རྣམས་ལ། །འདུས་པ་པ་ཡི་ངོ་བོ་མེད།

since phenomena arise from conditions, they have no essential nature of being compounded.

།འདུས་པ་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱིས། །སྟོང་ཉིད་དངོས་མེད་སྟོང་ཉིད་དོ།

the assembly itself is empty, insubstantial, and emptiness.

།དངོས་པོའི་སྒྲས་ནི་མདོར་བསྡུས་ན། །ཕུང་པོ་ལྔ་རྣམས་བརྗོད་པ་ཡིན།

in brief, the word entities is applied to the five aggregates.

།དེ་རྣམས་དེ་ཡིས་སྟོང་ཉིད་གང་། །དེ་དངོས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད།

emptiness is explained as the empty nature of phenomena.

།མདོར་བསྡུས་ན་ནི་དངོས་མེད་པ། །འདུས་མ་བྱས་ཆོས་རྣམས་ལ་བརྗོད།

in short, the unreal is what is meant by unconditioned phenomena.

།དེ་ཉིད་དངོས་མེད་ངེས་སྟོང་ཉིད། །དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་དོ།

that which is itself insubstantial-emptiness, and the nonexistent is emptiness.

།རང་བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ནི། །རང་བཞིན་ཞེས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་དེ། །འདི་ལྟར་རང་བཞིན་མ་བྱས་པས། །རང་བཞིན་ཞེས་ནི་བྱ་བར་བསྟད།

since the essential nature is devoid of essence, emptiness is so-called because it does not exist as such, it is said to be intrinsic.

།སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་འབྱུང་བའམ། །མ་བྱུང་ཡང་རུང་དངོས་སུ་ན། །དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད། །གཞན་གྱི་དངོས་པོར་རབ་ཏུ་བསྒྲགས།

whether buddhas appear or do not appear, the emptiness of all things is proclaimed to be an other-dependent entity.

།ཡང་དག་མཐའ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད། །དེ་བཞིན་དངོས་པོའི་སྟོང་ཉིད་དོ།

suchness, the limit of reality, and the emptiness of all things.

།ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཚུལ་ལས། །དེ་དག་དེ་སྐད་རབ་ཏུ་བསྒྲགས།

this is what they are called by means of the transcendent perfection of wisdom.

།དེ་ལྟར་བློ་གྲོས་ཟེར་གྱིས་སྣང་བ་གསལ་བྱས་པ།

with such a brilliant light emitted by the light of intelligence,

།རང་གི་ལག་ན་གནས་པའི་སྐྱུ་རུ་རབཞིན་དུ། །སྲིད་གསུམ་འདི་དག་མ་ལུས་གདོད་ནས་སྐྱེ་མེད་པར། །རྟོགས་ཏེ་ཐ་སྙད་བདེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འགོག་པར་འགྲོ
།རྟག་ཏུ་འགོག་པར་གཏོགས་པའི་བསམ་གཏན་ཡིན་མོད་ཀྱི། །འགྲོ་བ་མགོན་མེད་པ་ལ་སྙིང་རྗེའང་སྐྱེད་པར་བྱེད།

like an emblic myrobalan in ones hand, one realizes the entirety of the three realms to be primordially unborn and enters cessation through the power of conventional appearances, while at the same time generating compassion for beings without a protector.

།དེ་གོང་བདེ་གཤེགས་གསུང་སྐྱེས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་བཅས་ནི། །མ་ལུས་པ་རྣམས་བློ་ཡིས་ཕམ་པར་བྱེད་པའང་ཡིན།

the buddhas, with their intermediate buddhahood, born as sugatas, defeat all without remainder with their minds completely focused on awakening.

།ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་གཤོག་ཡངས་དཀར་པོ་རྒྱས་གྱུར་པ། །ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་སྐྱེ་བོའི་ངང་པ་ཡིས། །མདུན་དུ་བདར་ནས་དགེ་བའི་རླུང་གི་ཤུགས་སྟོབས་ཀྱིས།
།རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་མཆོག་ཏུ་འགྲོ །དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དྲུག་པའོ། །རིང་དུ་སོང་འདིར་འདི་ནི་སྐད་ཅིག་དང་།

here is the sixth chapter of the path that leads to the supreme ocean-like qualities of the victorious ones. it is the moment when the conventional wisdom, which is like a full-fledged, white-winged king of geese, is surrounded and attended by creatures who roam with the force of the wind of virtue.

།སྐད་ཅིག་ལ་ནི་འགོག་པར་འཇུག་འགྱུར་ཞིང་།

in an instant, the entry into cessation will arise.

།ཐབས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ལེགས་འབར་བའང་འཐོབ།

they will attain the perfection of skillful means, which is blazing with light.

།དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་བདུན་པའོ།།

this concludes the seventh chapter, on the mind of awakening, from the middle way.

།།ཡང་ཡང་སྔར་དགེ་ལས་ལྷག་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར།

moreover, in order to attain the superior virtuous karma previously accumulated,

།གང་དུ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཉིད་འགྱུར་བ། །མི་གཡོ་དེ་ལ་བདག་ཉིད་ཆེ་དེ་འཇུག །འདི་ཡི་སྨོན་ལམ་ཤིན་ཏུ་དག་འགྱུར་ཞིང་། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་ལས་སློང་བར་མཛད།

wherever there is the state of non-returning, those great beings engage in that unmoving state. having purified their aspirations, the victorious ones cause them to arise from cessation.

།ཆགས་པ་མེད་པའི་བློ་ནི་སྐྱོན་རྣམས་དག་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་ཕྱིར།

since minds free from attachment do not remain in the company of faults,

།ས་བརྒྱད་པ་ལ་དྲི་མ་དེ་དག་རྩ་བཅས་ཉེ་བར་ཞི་འགྱུར་ཞིང་། །ཉོན་མོངས་ཟད་ཅིངས་གསུམ་བླ་མར་གྱུར་ཀྱང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི།
།འབྱོར་པ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་བྲལ་མ་ལུས་འཐོབ་པར་ནུས་མ་ཡིན།

on the eighth ground, stains will be completely pacified along with their roots. afflictions will be exhausted and they will become masters of the threefold and unlimited buddha wealth.

།འཁོར་བ་འགགས་ཀྱང་དབང་རྣམས་བཅུ་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་དག་གིས།

when samsara ceases, the ten masteries will be attained.

།སྲིད་པའི་འགྲོ་བར་རང་གི་བདག་ཉིད་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར།

they will reveal various natures to beings in the realms of existence.

།དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱད་པའོ།།

this concludes the eighth chapter, on the mind of awakening, from the middle way.

།།དགུ་པ་ལ་ནི་དེའི་སྟོབས་ལྟ་ཞིག་མཐའ་དག་རྫོགས་པར་དག་འགྱུར་ཞིང་།

. on the ninth, his entire strength will be purified.

།དེ་བཞིན་ཡང་དག་རིག་ཆོས་རང་གི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པའང་འཐོབ།

likewise, they will attain the pure qualities of their own correct understandings.

།དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་དགུ་པའོ།།

this concludes the mind of awakening, the ninth chapter of the middle way.

།།བཅུ་པའི་ས་ལ་དེ་ཡིས་ཀུན་ནས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་དབང་བསྐུར་བ།

on the tenth level, he received empowerment from all the buddhas.

།དམ་པ་འཐོབ་ཅིང་ཡེ་ཤེས་ལྷག་པར་མཆོག་ཏུ་བྱུང་བར་གྱུར་པའང་ཡིན།

they have attained the highest state and are exalted in wisdom.

།ཆར་སྤྲིན་རྣམས་ལས་ཆུ་ཆར་འབབ་པ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་འགྲོ་རྣམས་ཀྱི། །དགེ་བའི་ལོ་ཏོག་ཆེད་དུ་རྒྱལ་སྲས་ལས་ཀྱང་ལྷུན་གྲུབ་ཆོས་ཆར་འབབ།

like a rain of water falling from clouds, in order to bring good fortune to beings, the uncertain dharma shower falls from the heirs of the victorious ones.

།དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་པའོ།།

this concludes the tenth setting of the mind on enlightenment, the introduction to the middle way.

།།དེ་ཚེ་འདིས་ནི་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་ཞིང་།

at that time he saw hundreds of buddhas,

།དེ་དག་བྱིན་གྱི་བརླབས་ཀྱང་འདི་ཡིས་རྟོགས།

it is through this that the blessings of those beings are realized.

།དེ་ཉིད་ཚེ་ན་བསྐལ་པ་བརྒྱར་གནས་ཤིང་། །སྔོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐར་ཡང་ཡང་དག་འཇུག །བློ་ལྡན་ཏིང་འཛིན་བརྒྱ་ཕྲག་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅིང་གཏོང་བྱེད་དེ།

at that time, living for a hundred eons, the wise enter into hundreds of absorptions and restrain them until the end of time.

།འཇིག་རྟེན་ཁམས་བརྒྱ་འདི་ཡིས་ཀུན་ནས་གཡོ་ཞིང་སྣང་བར་ནུས།

hundreds of worlds are all shaken and illuminated.

།དེ་བཞིན་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་དེ་སེམས་ཅན་བརྒྱ་ཕྲག་སྨིན་བྱེད་ཅིང་། །བརྒྱ་ཕྲག་གྲངས་དང་རྗེས་འབྲེལ་ཞིང་དག་ཏུ་ཡང་འགྲོ་བར་འགྱུར།

in the same way, with their miraculous powers, they ripen hundreds of beings and proceed to a field that is divided into hundreds.

།དེས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་རྣམས་ཡང་དག་འབྱེད་བྱེད་ཐུབ་དབང་སྲས།

they discern the gateways to the dharma and become heirs of the lord of sages.

།རང་གི་ལུས་ལ་ལུས་རྣམས་ཀུན་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་པའང་ཡིན།

they reveal their bodies to their own bodies.

།རང་གི་འཁོར་དང་བཅས་པས་མཛེས་འགྱུར་ལུས་ནི་རེ་རེ་ཞིང་། །རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་བརྒྱ་ཕྲག་དག་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའང་སྟོན།

candadmahadrosana, with his own retinue, manifests each body in the company of hundreds of sons of the victorious ones.

།བློ་ལྡན་རབ་ཏུ་དགའ་བར་གནས་པས་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ནི། །ཐོབ་པར་གྱུར་ནས་དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་དྲི་མ་མེད་གནས་པས། །དེ་དག་སྟོང་ནི་ཡང་དག་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་ས་ལྔ་པོ།
།འདི་དག་རྣམས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས་ནི་འབུམ་ཕྲག་དང་། །བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་འཐོབ་ཅིང་དེ་ཡིས་བྱེ་བ་སྟོང་འགྱུར་འཐོབ།

the wise who remain in joy will attain such qualities, and when they have attained stainless abiding, they will also attain a thousand qualities. the bodhisattvas on these five levels will accomplish one hundred thousand, ten million, and one billion qualities from attaining them.

།དེ་ནས་ཆེ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་སྟོང་འགྱུར་ཡང་འཐོབ་ཆེ་བ་ཕྲག །ཁྲག་ཁྲིག་ཕྲག་བརྒྱར་རྫོགས་པར་བསྒྲུབ་དང་སླར་ཡང་སྟོང་ཕྲག་ཏུ། །ཡང་དག་པར་ནི་བསྒྱུར་བ་མཐའ་དག་རབ་ཏུ་འཐོབ་པར་འགྱུར།

subsequently, they will obtain billions of accomplishments that have been completed in a full trillion eons, and the entire trichiliocosm will once again be transformed into a billion eons.

།མི་གཡོའི་སར་གནས་རྣམ་རྟོག་མེད་པ་དེས། །སྟོང་གསུམ་བརྒྱ་ཕྲག་སྟོང་བསྐོམས་འཇིག་རྟེན་ན། །རྡུལ་ཚད་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་དང་།
།གྲངས་མཉམ་ཡོན་ཏན་དག་ནི་འཐོབ་པར་འགྱུར།

those who abide on an unshakable level and do not conceptualize will attain qualities that are equal to the number of smallest particles in the world, having relinquished hundreds of thousands of trichiliocosms.

།ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་ས་ལ་གནས་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དེས་སྔར་བསྟན་ཡོན་ཏན་དག །གྲངས་མེད་བརྒྱ་ཕྲག་སྟོང་དུ་ཡང་དག་པར།
།བསྐོམས་པ་ཕྲག་བཅུའི་རྡུལ་ཚད་ཐོབ་པར་འགྱུར།

a bodhisattva who abides on the level of excellent intelligence will attain countless, innumerable billions of qualities as previously described.

།རེ་ཞིག་བཅུ་པ་འདིར་དེའི་ཡོན་ཏན་དག །ངག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་ཆེས་འདས་གྱུར་ཞིང་། །ངག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་བསྐོམས་རྣམས་ན།
།རྡུལ་དག་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་སྙེད་འགྱུར།

the qualities of this tenth are far beyond the realm of speech, and as many atoms as there are in the confines of what is not the domain of speech.

།བ་སྤུའི་ཁུང་བུར་བྱང་ཆུབ་སེམས་རྣམས་དང་། །ལྷན་ཅིག་རྫོགས་སངས་རྒྱས་སྐུ་བགྲང་འདས་དང་། །དེ་བཞིན་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་མི་དག་ཀྱང་།
།སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་ནི་སྟོན་པར་ནུས།

bodhisattvas within the pores of their bodies can manifest innumerable perfect buddha bodies, as well as gods, demigods, and humans, in an instant.

།གང་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་དྲི་མ་མེད་ལ་ཟླ་སྣང་གསལ་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། །སྔོན་ཆེ་སྟོབས་བཅུ་བསྐྱེད་པའི་ས་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྣང་ཡང་འབར་གྱུར་ཞིང་།
།འོག་མིན་དུ་ནི་གང་གི་དོན་དུ་འབད་གྱུར་གོ་འཕང་མཆོག་ཞི་བ། །ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐར་ཐུག་མཚུངས་པ་མེད་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བརྙེས།

you have attained the unequaled state of peace, the supreme limit of all qualities, which is due to the stainless expanse of space and the luminosity of the moon that you had previously engendered on the level of the ten powers.

།ཇི་ལྟར་སྣོད་ཀྱི་དབྱེ་བས་མཁའ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་དེ་ལྟར། །དངོས་བྱས་དབྱེ་བ་འགའ་ཡང་དེ་ཉིད་ལ་མེད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །རོ་མཉམ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད་གྱུར་ན།

just as space cannot be divided by the grain of a vessel, in that way there is nothing at all that can be separated from conditioned things. once you understand this to be the same essence,

།མཁྱེན་བཟང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐུགས་སུ་ཆུད།

good-knowing one, you instantly comprehend all that is known.

།གང་ཚེ་ཞི་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་ལ་བློ་གྲོས་འཇུག་མི་འགྱུར།

if they are peaceful, their intelligence will not be directed toward them.

།བློ་མ་ཞུགས་པར་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་ཅན་ངེས་པར་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ལ།

it is impossible for the minds of those who do not know objects to be ascertained.

།ཀུན་ནས་ཤེས་མེད་པ་ནི་ཤེས་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་འགལ་བར་འགྱུར།

how can it be known that there is no cognition? how could it be contradicted?

།མཁྱེན་པོ་མེད་པར་ཁྱེད་ཀྱིས་གཞན་ལ་འདི་ལྟའོ་ཞེས་སུ་ཞིག་སྟོན།

who could teach you to others without your knowledge?

།གང་ཚེ་སྐྱེ་མེད་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་བློ་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བ། །དེ་ཚེ་དེ་རྣམས་སྟེན་ལས་དེ་ཡིས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།

when the absence of arising occurs and the mind does not arise, it is through relying on them that one gains realization.

།ཇི་ལྟར་སེམས་ནི་གང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཡིས་ཡུལ། །དེ་ཡོངས་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཐ་སྙད་བརྟེན་ནས་རིག་པ་ཡིན།

just as a mind perceives objects in terms of their features, so too one understands objects based on conventions.

།དེ་ཡི་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ་བསོད་ནམས་ཀྱིས། །ཟིན་དང་སྤྲུལ་པ་མཁའ་གཞན་ལས་དེའི་མཐུས། །སྤྲ་གང་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་སྟོན་འབྱུང་བ།
།དེ་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ཉིད་རིག །ཇི་ལྟར་རྫ་མཁན་སྟོབས་ཆེན་ལྡན་པས་འདིར། །ཡུན་རིང་ཆེས་འབད་པས་བསྐོར་འཁོར་ལོ་ནི།
།དེའི་རྩོལ་ད་ལྟར་སྐྱེས་པ་མེད་བཞིན་དུའང་། །འཁོར་ཞིང་བུམ་པ་ལ་སོགས་རྒྱུར་མཐོང་ལྟར། །དེ་བཞིན་ད་ལྟ་སྐྱེས་རྩོལ་མེད་བཞིན་དུ།
།ཆོས་ཀྱི་བདག་ཅན་སྐུ་ཉིད་ལ་བཞུགས་དེའི།

his awakened body, which is the essence of phenomena, is imbued with merit and has been embraced by the sphere of virtue. it is through the power of this emanation that phenomena are taught in worldly contexts, just as a potter, endowed with great power, will swiftly turn the wheel for a long time, without any momentum, until he sees the shape of the vessel and so forth.

།འཇུག་པ་སྐྱེ་བོའི་དགེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི། །ཁྱད་པར་གྱིས་འཕངས་ལས་ཆེས་བསམ་མི་ཁྱབ།

it is an inconceivable, immeasurable action that causes beings to engage in virtue and aspiration.

།ཤེས་བྱའི་བུད་ཤིང་སྐམ་པོ་མ་ལུས་པ། །བསྲེགས་པས་ཞི་དེ་རྒྱལ་རྣམས་ཆོས་སྐུ་སྟེ།

it is the awakened body of the victorious ones that consumes all the filthy firebrands of cognitive objects.

།དེ་ཚེ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད། །སེམས་འགགས་པས་དེ་སྐུ་ཡིས་མངོན་སུམ་མཛད།

at that time there is no arising and no cessation, and it is through the cessation of mind that the body realizes this.

།ཞི་སྐུ་དཔག་བསམ་ཤིང་ལྟར་གསལ་བྱུར་ཞིང་། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཇི་བཞིན་རྣམ་མི་རྟོག །འགྲོ་གྲོལ་བར་དུ་འཇིག་རྟེན་འབྱོར་སྣང་རྟག
།འདི་ནི་སྤྲོས་དང་བྲལ་ལ་སྣང་བར་འགྱུར།

your peaceful body is luminous like a wish-fulfilling tree, you are free from conceptualization, and you will always prosper in the world until you liberate beings. this illuminates those who are free of conceptual elaboration.

།ཐུབ་དབང་དུས་གཅིག་ཕོ་ནར་དེའི་རྒྱུ་མཐུན། །གཟུགས་སྐུ་གཅིག་ལ་རང་གི་སྐྱེ་གནས་སྐབས། །སྣང་འགགས་གསལ་དངམ་འཚོལ་བྱུང་ཚུལ་ནི།
།མ་ལུས་ཀྱིས་བཀྲ་མཐའ་དག་སྟོན་པར་མཛད།

lord of sages, at the same time and in the same way, you manifest all sorts of magical illusions, which are the natural manifestation of a single body composed entirely of pure and uncontaminated phenomena.

།སངས་རྒྱས་ཞིང་ཇི་འདྲར་ཐུབ་དབང་དེ་དང་། །དེ་དག་སྐུ་སྤྱོད་མཐུ་སྟོབས་ཇི་འདྲ་དང་། །ཉན་ཐོས་དགེ་འདུན་ཇི་སྙེད་ཇི་ལྟ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་རྣམས་དེར་གཟུགས་ཇི་འདྲ་དང་།
།ཇི་འདྲའི་ཆོས་དང་དེར་བདག་ཇི་འདྲ་དང་། །ཆོས་ཐོས་སྤྱོད་པ་གང་ལ་སྤྱད་པ་དང་། །སྦྱིན་གང་ཇི་ཙམ་དེ་དག་ལ་ཕུལ་བ། །དེ་ནི་མ་ལུས་སྐུ་གཅིག་ལ་སྟོན་མཛད།

the lord of sages teaches as many buddha realms as they are in terms of their lifespan, power, and form, as numerous as are the sanghas of hearers, bodhisattvas, phenomena, self-existence, listening to the dharma, whatever conduct they have practiced, and whatever gifts they have given to each of them.

།དེ་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་བརྩོན་ཏིང་འཛིན་དང་། །ཤེས་རབ་སྤྱོད་ཚེ་སྔར་གྱི་གནས་སྐབས་གང་། །མ་ཚང་མེད་དེ་དག་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཀུན།
།སྐུ་ཡི་བ་སྤུའི་ཁུང་བུར་འདང་གསལ་བར་སྟོན།

likewise, when engaged in conduct, patience, diligence, absorption, and insight, the entirety of their previous lives is clearly displayed within the pores of their bodies.

།སངས་རྒྱས་གང་དག་འདས་དང་འབྱུང་འགྱུར་གང་། །གང་དག་ད་ལྟར་ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་པར། །གདངས་མཐོན་ཆོས་སྟོན་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་བཟུང་བའི།
།འགྲོ་དབུགས་འབྱིན་ཞིང་འཇིག་རྟེན་བཞུགས་པ་དང་། །དང་པོའི་ཐུགས་བཟུང་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོའི་བར། །དེ་དག་སྤྱོད་ཀུན་དངོས་རྣམས་མིག་འཕྲུལ་གྱི།
།རང་བཞིན་མཁྱེན་ནས་བདག་བཞིན་བ་སྤུ་ཡི། །ཁུང་བུར་དུས་གཅིག་ལ་ནི་གསལ་བར་སྟོན།

the buddhas of the past, present, and future teach the dharma as far as space. they bring relief to beings who are gripped by suffering and remain in the world for as long as their minds uphold the essence of awakening. knowing that all phenomena have the nature of a magical eye, they reveal themselves at precisely the same time.

།དེ་བཞིན་དུས་གསུམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། །རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་མ་ལུས་ཀྱི། །སྤྱོད་དང་དེ་ལྷག་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་ནི།
།ཐམས་ཅད་བ་སྤུའི་ཁུང་བུར་གཅིག་ཆེ་སྟོན།

the bodhisattvas of the three times, the pratyekadbuddhas, the noble sravakas, and all the other types of beings appear at the same time in the pores of their bodies.

།དག་པ་འདི་ནི་བཞེད་པ་འཇུག་པ་ཡིས། །རྡུལ་གཅིག་ཡུལ་ལ་མཁའ་གཏུགས་འཇིག་རྟེན་དང་། །འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་ཕྱོགས་ཁྱབ་རྡུལ་སྟོན་མོད།

it is because of this pure intention that one can show the entire world, as far as space, to a single smallest particle in all its infinite worlds.

།རྡུལ་རགས་མི་འགྱུར་འཇིག་རྟེན་ཕྲ་མི་འགྱུར།

it will not be stained, nor will the world be subtle.

།རྣམ་རྟོག་མི་མངའ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྲིད་མཐའི་བར། །སྐད་ཅིག་དེ་རེ་རེ་ལ་སྤྱོད་སྣ་ཚོགས། །ཇི་སྙེད་སྟོན་པ་དེ་སྙེད་འཛམ་བུ་གླིང་།

for as long as you are free from conceptuality, until the end of existence, all the various kinds of enjoyments that you manifest in each and every moment, as many as there are in jambudvipa.

།མ་ལུས་རྡུལ་གང་དེ་སྙེད་ལ་གྲངས་མེད།

as numerous as the smallest particles, there are innumerable.

།གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་སྟོབས་དང་། །དེ་བཞིན་ལས་རྣམ་སྨིན་བློ་དང་། །མོས་པ་སྣ་ཚོགས་ཐུགས་ཆུད་དང་། །སྣ་ཚོགས་ཁམས་ནི་མཁྱེན་སྟོབས་དང་།
།དེ་བཞིན་དབང་མཆོག་མཆོག་མ་ཡིན། །མཁྱེན་དང་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་དང་། །བསམ་གཏན་རྣམ་ཐར་ཏིང་འཛིན་དང་། །སྙོམས་པར་འཇུག་སོགས་བློ་སྟོབས་དང་།
།སྔོན་གནས་དྲན་པ་མཁྱེན་པ་དང་། །དེ་བཞིན་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བློ་དང་། །ཟག་རྣམས་ཟད་པ་མཁྱེན་སྟོབས་ཏེ། །སྟོབས་ནི་བཅུ་པོ་འདི་དག་གོ།

these are the ten powers-the power of knowing what is right and what is wrong, the power of comprehending karmic ripening, the various inclinations, as well as the supreme faculties, and likewise the powers that do not belong to the higher realms, the superknowledges, the attainments, the concentrations, the absorptions, the samapattis, the recollections of past lives, the deaths, rebirths, and the cessation of defilements.

།རྒྱུ་གང་ཞིག་ལས་གང་ཞིག་ངེས་པར་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །དེ་ནི་དེ་ཡི་གནས་སུ་དེ་མཁྱེན་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས།

the sadhana is taught by the tathagatas as the basis for those causes that are certain to arise.

།བཤད་པ་ལས་བཟློག་གནས་མིན་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པ། །མཁྱེན་པ་ཐོགས་པ་སྤངས་པ་དེ་ནི་སྟོབས་སུ་བཤད།

turning away from teaching, the infinite knowledge of what is impossible is said to be the power of the unimpeded wisdom.

།འདོད་དང་མི་འདོད་དེ་ལས་བཟློག་དང་ཟད་དངོས་ཀྱི། །ལས་དང་དེ་ཡི་རྣམ་སྨིན་ཤིན་ཏུ་སྣ་ཚོགས་ལ་འདང་། །མཁྱེན་པ་ནུས་མཐུ་ཐོགས་མེད་སོ་སོར་འཇུག་འགྱུར་བ།
།དུས་གསུམ་ཤེས་བྱ་ཁྱབ་མཛད་དེ་ནི་སྟོབས་སུ་འདོད།

the power that pervades the knowable and unimpeded knowledge of the three times refers to the manifold ripening of karma, whether desirable or unwanted, as well as its cessation.

།འདོད་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་འབྱུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་འདོད་པ་ནི། །ཤིན་ཏུ་སྣ་ཚོགས་དམན་འབྲིང་གང་ཡང་ཁྱད་འཕགས་འདོད། །དེ་ལས་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་གཡོགས་སོས་ལ་མཁྱེན་པ་ནི།
།དུས་གསུམ་འགྲོ་བ་མ་ལུས་ཁྱབ་པ་སྟོབས་ཤེས་བྱ།

this is called the power that pervades all the three times and destroys all beings, as it relates to the pleasurable, inferior, middling, and superior desires that arise from the power of desire and so forth.

།སངས་རྒྱས་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་ལ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །མིག་སོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་དེ་ཁམས་སུ་གསུངས།

those skilled in the discernment of the buddhas elements are said to have the nature of the eyes and so forth.

།རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་མཐའ་ཡས་ཤིང་། །རྣམ་ཀུན་ཁམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་འཇུག་སྟོབས་སུ་འདོད།

the wisdom of the perfect buddhas is infinite. it is said to be the strength that engages in all aspects of the elements.

།ཀུན་ཏུ་རྟོག་སོགས་ཆེས་རྣོ་ཉིད་ནི་མཆོག་བཞིད་ལ། །འབྲིང་གནས་སྐབས་དང་རྟུལ་ཉིད་མཆོག་མིན་པར་བཤད་དང་། །མིག་ལ་སོགས་དང་པན་ཚོན་སྒྲུབ་ནུས་རྒྱབ་པ་ལ།
།རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆགས་མེད་སྟོབས་སུ་གསུངས།

the power of omniscience is said to be devoid of attachment when it pertains to the superiority of conceptualization and so forth, as well as to the inferiority of middling appearance and dullness, and also to the comprehension of visual cognition and other cognitive objects.

།ལམ་འགག་རྒྱལ་བ་ཉིད་དང་འགག་ཞིག་རང་རྒྱལ་གྱི། །བྱང་ཆུབ་དང་ནི་ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་ཡི་དགས་དང་། །དུད་འགྲོ་ལྷ་མི་རྣམས་དང་དམྱལ་བ་སོགས་འགྲོ་བ།
།དེ་ལ་མཁྱེན་པ་ཆགས་མེད་མཐའ་ཡས་སྟོབས་སུ་འདོད།

the power of nonattachment is said to be limitless in those paths where there are victorious ones, pratyekadbuddhas, sravakas, pretas, hungry spirits, gods, humans, and hell beings.

།འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་རྣལ་འབྱོར་བྱེ་བྲག་ལ་ཐ་དད། །བསམ་གཏན་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་གང་ཞི་གནས་གང་དག་དང་། །སྙོམས་འཇུག་ཁྱད་པར་གང་དག་གཅིག་པར་བརྒྱད་འགྱུར་པ།
།དེ་ལ་མཁྱེན་པ་ཐོགས་མེད་འདི་ནི་སྟོབས་སུ་བཤད།

this unimpeded knowledge is called the power that distinguishes between the infinite world and the various yoginis, as well as the eight liberations, the tranquility, and the unique meditative absorptions.

།ཇི་སྲིད་གཏི་མུག་དེ་སྲིད་སྲིད་གནས་འདས་བདག་དང་། །སེམས་ཅན་གཞན་རེ་རེ་ཡི་སྲིད་པ་སེམས་ཅན་ནི། །ཇི་སྙེད་དེ་སྙེད་མཐའ་ཡས་གཞིར་བཅས་ཡུལ་ཕྱོགས་དང་།
།བཅས་རྣམས་ལ་བློ་གང་དང་གང་ཡིན་སྟོབས་སུ་བཤད།

for as long as there is delusion, the self that transcends existence, and the beings of each and every other being in existence, as numerous as they are, whose minds are endowed with limitless bases, and whose realms are surrounded by them, all are taught to be powers.

།སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རེ་རེའི་འཆི་འཕོ་དང་། །སྐྱེ་གང་འཇིག་རྟེན་ལ་གནས་ནམ་མཁའ་མཐར་ཐུག་དང་། །བགྲ་མང་དེ་ལ་མཁྱེན་པ་དུས་དེར་འཇུག་པ་ཡིས།

those who at that time have insight into the deaths and transmigrations of all beings, as well as their rebirths, whether they abide in the world or in the expanse of space,

།མ་ཆགས་རྣམ་ཀུན་ཡོངས་དག་མཐའ་ཡས་སྟོབས་སུ་འདོད།

the infinite power is said to be pure in all aspects of nonattachment.

།རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མྱུར་དུ་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི། །ཉོན་མོངས་དག་ནི་བག་ཆགས་དང་བཅས་འཇིག་འགྱུར་དང་། །སློབ་མ་ལ་སོགས་ཉོན་མོངས་བློ་ཡིས་འགོག་པ་གང་།
།དེ་ལ་མཁྱེན་པ་ཆགས་མེད་མཐའ་ཡས་སྟོབས་སུ་འདོད།

those who are victorious by means of the power of omniscience will swiftly destroy the afflictions with their habitual tendencies, and those whose minds are obstructed by the minds of the afflicted teachers and so forth- this is what is called the infinite power of unattached wisdom.

།ནམ་མཁའ་མེད་པས་འདབ་ཆགས་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་གྱི།

when there are no birds in the sky, they do not turn back.

།འདི་ནི་རང་མཐུ་ཟད་པས་ལྡོག་པར་འགྱུར་དེ་བཞིན།

it is like this: through the exhaustion of ones own power, one will be reversed.

།སློབ་མ་དང་བཅས་སངས་རྒྱས་སྲས་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་མ་བརྗོད་ལྡོག་པར་འགྱུར།

the sons of the buddhas, along with their students, will have buddha qualities that are infinite and indescribable like space.

།དེ་ཕྱིར་བདག་འདྲས་ཁྱོད་ཡོན་འདི་དག་ཅི།

since i am like you, what are these offerings to you?

།ཤེས་པ་དང་ནི་བརྗོད་པར་ནུས་འགྱུར་རམ། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། །ཁ་ཤད་ཕྱིར་དོགས་སྤངས་ཙུང་ཞིག་ཙམ་ཞིག་སྨྲས།

you will be able to understand and express them, or else you will have the slightest doubt that noble enlightenment teaches about them.

།ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །ཡོན་ཏན་གཞན་རྣམས་རྒྱ་ཆེ་བའོ།

profound is emptiness, and the other qualities are vast.

།ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཚུལ་ཤེས་པས། །ཡོན་ཏན་འདི་དག་འཐོབ་པར་འགྱུར།

those who understand the profound and the vast will attain these qualities.

།སླར་ཡང་མི་གཡོ་སྐུ་མངའ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྲིད་གསུམ་བྱོན་ནས་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱིས། །གཤེགས་པ་དང་ནི་བལྟམ་དང་བྱང་ཆུབ་ཞི་བའི་འཁོར་ལོའང་སྟོན་པར་མཛད།

your unshakable body returns to the trichiliocosm, where you send forth emanations and display the wheel of peaceful awakening.

།དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གཡོ་བག་སྤྱོད་ཅན་རེ་བའི་ཞགས་པ་ནི། །མང་པོས་བཅིངས་པ་མ་ལུས་ཐུགས་རྗེས་མྱ་ངན་འདས་པར་བཀྲི་བར་མཛད།

in this way, out of compassion, you lead to nirvana all beings bound by the many shackles of wish-fulfilling and deceitful worlds.

།གང་ཕྱིར་འདི་ན་དེ་ཉིད་ཤེས་ལས་དྲི་མ་མཐའ་དག་སེལ་བ་ནི། །ལྷུར་བྱེད་གཞན་མེད་ཆོས་རྣམས་དེ་ཉིད་རྣམ་འགྱུར་དབྱེ་ལའང་བརྟེན་མིན་ཞིང་།
།དེ་ཉིད་ཡུལ་ཅན་བློ་གྲོས་འདི་ཡང་ཐ་དད་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ལ།

those who, through their knowledge of suchness, eliminate all stains will have no other pursuit. they will not rely on examining the true nature of phenomena, nor will their minds be divided into distinct objects.

།དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་འགྲོ་ལ་ཐེག་པ་མི་མཉམ་དབྱེར་མེད་བསྟན།

it is for this reason that you teach beings the unequaled discernment of the vehicle.

།གང་ཕྱིར་འགྲོ་ལ་ཉེས་པ་སྐྱེད་བྱེད་སྙིགས་མ་འདི་དག་ཡོད་གྱུར་པ། །དེ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་སངས་རྒྱས་སྤྱོད་ཡུལ་གཏིང་ཟབ་ལ་འཇུག་མི་འགྱུར་ཞིང་།
།བདེ་གཤེགས་གང་ཕྱིར་ཁྱོད་ལ་མཁྱེན་རབ་ཐུགས་རྗེ་ཐབས་དང་ལྡན་ཅིག་པ། །མངའ་དང་གང་ཕྱིར་བདག་གིས་སེམས་ཅན་དགྲོལ་ཞེས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཞལ་བཞེས་ཏེ།

because beings are subject to faults and degeneration, the bliss-gone one does not enter the profound domain of the buddhas in the world. he is endowed with wisdom, compassion, and liberation. therefore you have assented that i will liberate beings.

།དེ་ཕྱིར་མཁས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་གླིང་དུ་ཆས་པའི་སྐྱེ་ཚོགས་ཀྱི། །ངལ་བ་ཉེར་སེལ་གྲོང་ཁྱེར་ཡིད་འོང་བར་དུ་རྣམ་པར་བཀོད་པ་ལྟར། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་པ་འདི་ནི་སློབ་མ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཚུལ་ལ་ཡིད།

therefore, in order to dispel the torments of the multitudes of wise beings who have set out upon the isle of jewels, you should consider this vehicle as a training that is peaceful and pleasant.

།སྦྱར་ཞིང་རྣམ་པར་དབེན་ལ་འང་བློ་སྦྱངས་རྣམས་ལ་ལོགས་སུ་གསུངས།

it is taught to those who have purified their minds and are engaged in disengagement.

།བདེ་བར་གཤེགས་པ་མ་ལུས་ཕྱོགས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཡུལ་དག་ན། །ཕྲ་རབ་རྡུལ་གྱི་རྡུལ་རྣམས་བགྲོག་པར་གྱུར་པ་ཇི་སྙེད་པ། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་རབ་དམ་པར་གཤེགས་པའི་སྐལ་བ་དེ་སྙེད་དེ།

the merit of going to the highest, supreme enlightenment is as vast as the number of smallest particles in the buddhafields where all the sugatas are present.

།འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་གསང་བ་འདི་ནི་བསྙད་བགྱི་མ་ལགས་སོ།

nevertheless, your secret is not something to be explained.

།རྒྱལ་བ་ཇི་སྲིད་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་མཆོག་ཏུ་རབ་ཞི་བར། །འགྲོ་བ་མིན་ཞིང་ནམ་མཁའ་རྣམ་འཇིག་འགྱུར་མིན་དེ་སྲིད་དུ། །ཤེས་རབ་ཡུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཁྱོད་ལ་ཐུགས་བརྩེ་མ་མ་ཡིས།

victorious one, as long as the world is utterly peaceful, and space does not disappear, your mother of insight has no compassion for you.

།ཚུལ་ལུགས་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཞི་བར་འགྱུར་བ་གང་ལ་མངའ།

who is utterly peaceful through the conduct of a religious practitioner?

།གཏི་སྨུག་སྐྱོན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་ཁ་ཟས་དུག་བཅས་ཟ་བ་ཡི། །སྐྱེ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ནང་མི་དེ་ལ་ཁྱོད་བརྩེ་ཇི་ལྟ་བ། །དེ་ལྟར་དུག་ཟོས་ཉེན་པའི་བུ་ལ་མ་ཡི་སྡུག་བསྔལ་མིན།

you are not suffering from the mother of a child who has been bitten by poison, nor is it like that of a man who eats poisoned food and drink in this world due to the fault of delusion.

།དེས་ན་མགོན་པོ་མཆོག་ཏུ་རབ་ཞིར་གཤེགས་པར་འགྱུར་མ་ལགས།

that is why the lord does not depart for supreme peace.

།གང་གི་ཕྱིར་ན་མི་མཁས་དངོས་དང་དངོས་མེད་པར་ཞེན་པ་ཡི་བློ་ཅན་གྱིས། །སྐྱེ་དང་འཇིག་གནས་སྐབས་དང་སྡུག་དང་མི་སྡུག་བྲལ་ཕྲད་ཀྱིས་བསྐྱེད་སྡུག་བསྔལ་དང་།
།སྡིག་ཅན་འགྲོ་བ་འཕོབ་པ་དེ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ཐུགས་བརྩེའི་ཡུལ་དུ་རབ་དོང་བས། །བཅོམ་ལྡན་ཐུགས་རྗེས་ཁྱོད་ཐུགས་ཞི་ལས་བཟློག་པས་ཁྱོད་ལ་མྱ་ངན་འདས་མི་མངའ།

because of your ignorant minds attached to existence and non-existence, which are driven by birth, destruction, disintegration, misfortune, and the absence of desire, you will not fall into the realm of suffering. since you have turned away from your peaceful mind, blessed one, you do not attain nirvana out of compassion for the world.

།ལུགས་འདི་དགེ་སློང་ཟླ་གྲགས་ཀྱིས། །དབུ་མའི་བསྟན་བཙོས་ལས་བཏུས་ནས། །ལུང་ཇི་བཞིན་དང་མན་ངག་ནི། །ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བརྗོད་པ་ཡིན།

this scripture has been translated by the monk candrarthadkirti from the middle text and has been proclaimed exactly as it is in the treatises.

།འདི་ལས་གཞན་ན་ཆོས་འདི་ནི། །ཇི་ལྟར་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། །འདིར་འབྱུང་ལུགས་ཀྱང་གཞན་ན་ནི། །མེད་ཅེས་མཁས་རྣམས་ངེས་པར་མཛོད།

wise ones, you should be ascertained that there are no other phenomena apart from this. just as there are none other than these phenomena, so too will there be no other modes of arising here.

།ཀླུ་སྒྲུབ་བློ་མཚོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེའི་ཁ་དོག་གིས་འཇིགས་པས། །སྐྱེ་བོས་ལུགས་བཟང་གང་དག་རྒྱང་རིང་སྤངས་པས་དེ་ཡི་ཚིག །ཡིད་ཅུར་བྱས་པའི་ཁ་འབུས་ཀུ་མུ་ད་ཁ་ཕྱེ་བའི་ཆུས།
།ད་ལྟ་ཟླ་བ་གྲགས་པ་རེ་རྣམས་རབ་ཏུ་སྐྱོང་བར་བྱེད།

nagasmarthadbuddhidputra, frightened of the brilliance of your majestic complexion, those beings who have forsaken these auspicious traits at great distances will now sustain you with water that has been cooked and blossomed until the moon is renowned.

།དེ་ཉིད་བཤད་ཟིན་ཟབ་མོ་འཇིགས་རུང་འདི་ནི་སྔོན་གོམས་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བོ་ཡིས། །ངེས་པར་རྟོགས་འགྱུར་འདི་ནི་གསན་རྒྱ་ཆེ་ཡང་གཞན་གྱིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་མི་འགྱུར།

this very explanation, which is profound and terrifying, will certainly be realized by people who have meditated on it in the past. although it is widely spoken, it cannot be comprehended by anyone else.

།དེ་ཕྱིར་ཚུལ་ལུགས་རང་བློས་སྦྱར་བ་འདི་དག་མཐོང་ནས་བདག་ཏུ་བརྗོད་པ་ཡི། །གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལྟར་གཞན་ལུགས་བཞེད་གཞུང་འདི་ལས་གཞན་ལ་དགའ་བློ་དོར་བར་བྱ།

therefore, when you see these treatises that are employed in your own mind, let your mind be driven away by the pleasures of other philosophical schools as if they were your own.

།སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ལུགས་བཟང་བསྟོད་ལས་བདག་གིས་བསོད་ནམས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐར། །ཁྱབ་ཅིང་ཡིད་མཁའ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སྔོར་སྟོན་ཀའི་རྒྱུ་སྐར་ལྟར་དཀར་བའམ།
།སེམས་ཀྱི་སྦྲུལ་ལ་གདེངས་ཀའི་ནོར་བུ་དང་འདྲ་གང་ཞིག་ཐོབ་པ་དེས། །འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་དེ་ཉིད་རྟོགས་ནས་མྱུར་དུ་བདེ་གཤེགས་སར་བགྲོད་ཤོག
།དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་གསལ་བར་བྱེད་པ། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཐེག་པ་མཆོག་ལ་ཐུགས་གཞོལ་བ།

may i obtain merit from the teacher candracchattra, who teaches the supreme vehicle. may my merit extend to the far shore, and may it be as white as the autumn moon in the sky, or like a crown jewel of a snake in my mind. may i swiftly reach the level of the blissful ones, so profound and vast as the instructor candrabuddhidvaraddharadgarjitadghosadsusvaranadksatradrajadsamkusumitabhidjnad.

།མི་འཕྲོགས་པའི་མཁྱེན་རབ་དང་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བ།

they possess unhindered wisdom and compassion.

རི་མོར་བྲིས་པའི་བ་དུས་ལས་འོ་མ་བཞོས་པས་བདེན་པར་ཞེན་པ་བཟློག་པར་མཛད་པས་སྒྲུབ་བ་རྫོགས་སོ།། །།ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་དཔེ་མེད་ཀྱི་དཔུང་།

with milk smeared from a cowrie made of cow dung, this was completed in order to counteract dogmatic fixation on the truth.

རིན་ཆེན་སྦས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ། ཁ་ཆེའི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་འཕགས་པ་ལྷའི་སྐུ་རིང་ལ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཏི་ལ་ཀ་དང་།

in the jewel-shaped monastery of suddhodana, on the slopes of the royal palace of noble candadmahadrosana, along with the indian preceptors sitatapatra and

བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་བནྡེ་པ་ཚབ་ཉིམ་གྲགས་ཀྱིས་ཁ་ཆེའི་དཔེ་དང་མཐུན་པར་བསྒྱུར།

translated and edited by the translator-editor bande yeshe de.

ཕྱིས་རས་རམོ་ཆེར་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀཎ་ཀ་ཝརྨ་དང་། ལོ་ཙྪ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཉི་འོག་ཤར་ཕྱོགས་པའི་དཔེ་དང་གཏུགས་ཤིང་ལེགས་པར་བཅོས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།།

later, on vaisali, the indian preceptor kaundinya and the translator-editor suddhodana crossed over and finalized the text with reference to the eastern frontier.

།།འདིར་འགྲེལ་པའི་མཛོད་བྱང་དང་། འགྱུར་བྱང་གི་སྟེང་ནས་ཐུན་མོང་བ་རྣམས་བཀོད་པ་ནི།

here, in the exegesis of the pratimoksa sutra, as well as in the transcendent perfection of saradvatidputra, are representations that are common to all.

རྩ་བ་ལོགས་སུ་བསྒྱུར་བ་དང་འགྲེལ་པའི་ནང་གི་རྩ་བ་གཉིས་སྦྱར་ནས་ཞུས་དག་བྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།། །།།

this was done in order to purify the transgressions, explaining them correctly and reconciling them into two roots of virtue.